

CRONICA,

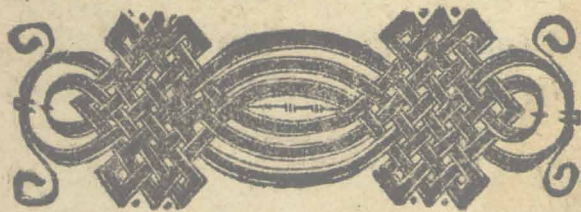
AVAGY,

Szép historiás Enec,

Miképpen Hariadenus, Tengeri toluay, Barbarossa, és Bassáua lőt, Es miképpen ez által Suliman Czászár à Tengert birta, és meghaborította à Tengert, loc földeket, várakat, és várasokat, Es meg vötte Tuncum Királyi birodalmat, Midön az országbeliec egyenetlenségből vesédnénc egymással.

VALKAI ANDRASTOL VER
segbe sépen főrzettet.

COLOSVAROT

I. 5. 73 ESTENDÖBE.

CRONICA

AVAZO

2000. 10. 10.

Handwritten text, mostly illegible due to fading and bleed-through. Some words like "Handwritten" and "Tegher" are faintly visible.

VARKA... ASTOI... VIL

CRONICA, auagy, SÉP HISTORIÁS
Enec, à Barbarosárol, és Tunctum orságnac
:✿: elueféséröl. :✿:

I Amboroc kérlec most meg hallyatoc,
Minnyaian kic itten ielen vattoc:
Egyeb dolgokat hatra hadiatoc,
Istennec dolgait czodallyatoc.

Egy dologról most nekíec emléközem, Kérlec
halgassatoc meg én beszédem, Aphricai dolgo-
kat islen gótem, Orságo'knac változásit éneklé.

Vessem előmbe szerencze forgasat, Két tőrec
toluaynac nagy forgodasat, Horuknac és Barbaros
sanac dolgat, Mint vettéc meg Algeriú orságot.

Egy Göregböllöt Töróc attyoc vala, Lesbus
figet neki hazáia vala, Igen segény parasit rend
ből ő vala, Segénységet ő hazoknal nagy vala.

Rolla sokat istiac gondolkodanac, Mint se-
génségekből szabadulnánac, Végre egy haiót őc
ketten orzánac, Tengerre tarfaickal indulanac,

Egy fő toluayt őc tengeren hallanac, Neuc
Kamal, az mellé'allánac, Végre mikor nagy so-
kat predallánac, Meg kazdaguluan, attol el va-
lánac.

Neueköduén haioioc, tarfaifágoc, Öregbed-
uen nekíec kazdagfágoc, Vetéc tengerben min-
den bizodalnoc, Mauritaniara lön indulasoc.

De mikor az országba bejutának, Minden fe-
lé nagy hire lön hadaknac, Io alkolmatossága lön
dolgoznak, Mert két wra lön Algeriumnac.

Imè ők birodalmon nem alkhatnac, Kiraly-
ság ért haborodásban vadnac, Sömbe vini az
országért akarnac, Kiralyság társot nem benued-
maganac.

Segitsegül egyic az Numidakat, Soc pénz
ért meg fogada Arabokat, Haluan à másik, Török
toluaiokat, Nagy öremmel mellé hiua azzokat.

Sőt Horuc ott az Ariadenuffel, Fűzetés ért
forgódnac toluaiokkal, Kiraly fiát bízattyaép fűp-
sáuokkal, Attyafiat meg veric puskás haddal.

Igen sokatllan puska Maurusoknal, Mind
Numidiai Araboknal, Két fél viadalnac hogy ott
sömben ál, Török puskafoknac bencze fogal.

Meg vereténec Maurusoc, Araboc, Sokat ben-
nec le vagánac toluaioc, Soc nyereségeken lön vi-
galagoc, Hogy bencze hamar lön io fogaioc.

Olly igen hamar Horuc az öczéuel, Ö wrok
noz lönec gonoszméuel, Mert meg ölec afit ők
hertelenfeggel, Nem gondolannac io fűzetéséuel.

A fő népnee soc aiandékot östnac, Kiket a-
domannyal hozzaioc haytnac, Minden engedet-
leneket le vágnac, Ország birodalmára ők igy
jutnac.

Czoda ez vilagnac ő állapottya, Ö vdeiet melly
hamar

hamar változtatya, Emberec ferencziét mint
forgattya, Mint ez dolog történeti mutattya.

Melly hamar szegénységből kaszdagfagra,
lutnac őc ország birodalmara, Algerium ország
Királyfagara, Vgyeközetez esmet lön nagyobra.

Attyoc hazanal való szegénseget, Így tauoß
tatác el őc az ehseget, Vönc magoknac Feiede-
lemseget, Keresztyéneknek hozánac gyötrelmet.

Gyorsan esmet az ő álnakságokkal, Circellu-
mot meg veuéc hamarfaggal, Feiedelmet meg ő-
léc czalardsaggal, Birodalmokat öregbitéc aual.

Nem sokára eröuel, czalardsaggal, Földen,
tengeren iaranac rablással, Bugea ala menénc
hadokkal, Hogy aßt magoknac vennéc hatal-
mockal.

Igen gyorsac ben való Spanioloc, Istenbe ve
réc minden bizodalnoc, Meg halléc mennyekbē
ő kiáltasoc, Vgyekben szegényülénc Poganoc.

Forgodásában lám ot az Horuknac, Sebese-
ge az álgyu gilyobisnac, Szakadása lön az ő iob
kariánac, Melly mia békét hagyà Bugeanac.

Illyen szerenczeletensége vtán, Semmi hada né
löt, hátra maraduán, Batorfaga füüében helyen
áluán, Noha ő iob karia volt el szakaduán.

Czac hammar Spaniol Didacus Vera, Söp
haddal méne ra Algeriomra: Spaniol haddal az
Töröc Horukra, Kiket poganoc hányánac sa-
blyára.

Olly ſép haddal eſmet Vgo Monkata, Poga
nokra méne Algeriomba, Két fél köſt erős viadal
támadá, Szerencze ott is Pogánnac ſolgálla.

Diadalmot vőnec eſmet Poganoc, Kin igen
remülénec Spanioloc, Erőſſen vigadnac törőc tolu
aioc, Hogy illy gyakran eſic kazdag predaioc.

Olly nagy hírec vala Kereſtyénſégben, Min
den felé vadnac emlekőzetben, Töllec ſoc helyec
vadnac rőttegésben, Mert vadnac mindenfelé
érközésben.

Magoknac nagy reménſéget fogánac, Mert
hűvénc ſerencze iaráſánac, Vizen, ſárazon, min
denfelé iutnac, Két attyafű, két felé hadakoznac.

Immár tellyes léuén bizodalómal, Törőc Ho
ruc meg indula hadáual, Senkitől nem fel, vagyon
batorſággal, Tremiſſeniomra méne ſép haddal.

Nagy ſoc toluay törőc melle iőt vala, Kikből
neki ſép puskás hada vala, Haluan eſt Tremiſſe
niom királlya, Pogan ellen ſép haddal keſült vala.

Olly hammarſággal két had ſőmbe ſállá, Egy
fél leſult, más fél Allát kiálta, Soc dob, trombita
erőſſen harſoga, Mint menydörgő két had ſőm
be roppana.

Meg veretéc Pogan mia à Király, A ſerencze
Horuknac ott iol ſolgál, Orſagabol ki vzetéc à
Király, Előb indula haddal Pogány Király.

Immár hogy Oranumbhoz közelgetne, Mi
kor

kor hammar à nagy Portufra érne, S'èp kéf Spaniol had vala ezekbe, A Penusoc is tamattac vala egybe.

Czac hammar Penusoc Spaniolockal, Egyet értuén, tamadánac s'èp haddal, Erős viadaloc Poganoockal, Pogant meg veréc kemény viadallal.

Horuc az ő hada veséset látuan, Más hadra magát tartani akaruan, Io loua s'áiát follnia bo-czátuan, Meg futaméc, népe lön le vágatuan.

Az louag Spanioloc ötet v'zic, Penusockal, az Horukot kergetic, Egy nyehány magáual ő meg fogatic, Kickel őbue hamar feie vétetic.

Ez fél kezű ember v'gyét így veséte, Eképpen ő vétkei meg füzete, Soc győzedelmei így s'ègy enite, Isten soc vétkei ért meg büntete.

Lön nagy vigafagoc Spanioloknac, Vellec egyetembe à Maurofoknac, Foképpé tenger mellyeke lakoknac, Hogy vége löt Piratác Királynac.

Illy örömmec ő bizonyosb voltaért, Az Horuknac ő feiét czufolás ért, Spaniol orfágba küldéc be ezért, Tölle valo előbbi röttegés ért.

Czoda hammar s'erencze változássa, Ő hozza ember magát vgy alkosa, Higye, hammar leffen ezalatássá, Ki magát el hiszi, s'ègyen vallása.

Horuc ebben példa lehet mindennec, Minap fia czac egy hituan törekne, Feiedelme hámar löt soc népekne, Czac el hiuése oka vesésenec.

A keresztényenc igen vigádoznak, Hogy mag
uát sackasztották toluaioknak, Maga tudiac öczet
à nagy Horuknac, Nagy okoságát Hariadenuf-
nac.

Kemény fűvel bátyához hasonlatos, Min-
den dolgaiban bölcz, igen okos, Diczireség kiua
no igen haragos, Had viselésre igen alkalmas.

Igen hamar battya halálat haluán, Es halá
lát torlannia akaruán, Wyab török Toluaiokat
hiuatuán, Puskás hadát Törökekből támasztuán.

Siet örögbiteni birodalmát, Meg röttente-
nie ő bombédtségát, Mind Mauritaniat, és Numi-
diát, Hispaniát, és mind az Sardinia.

Vélekedni sokat ő nem akara, Louag, gya-
log hadat fépet támaszta, Szárazon, vizen hadait
indita, Tölle el hódolt népeket meg hayta.

Pattanttyukat, álgyukat hozata, Mellyeket
örög haiókra hányatà, Port, gilyobist böwfég-
gel fel rakata, Népet batorita, vizen indula.

Rémite meg rablással Hispaniat, Mert rab-
lássául elára egy tagiát, Hasonlatos képpen az
Sardinia, Es Baleariumnac ő tartományát.

Ezec vtán nyereséggel meg tere, Numidákra
wyobban fel késüle, Czalardfággal egy fő em-
bert meg öle, Az Hameter, Mert fél vala ő tölle.

Más Numida hertzeg ellen indula, Mellyet ne-
uen Benkadnac hinac vala, Egy néhány helyen
hertzeg-

hertzezzel meg viua, Cocum várasnal aſt meg
győſte vala.

Onnat, Tremiffeniom hatarában, Amidára
indula haragiaban. Lön Amida előtte futamaſ-
ban, Minden népével ő táuolly állásban.

Czoda gyorſofaga Barbaroſſának, Soc meſter
ſégei ő neki vadnac, Oroſſan bört hol nem elég
ſubának, Roka bört foldoz akor ő gallérnac.

Olly nagy hire vala győzedelmének, Rőttegél
ſe Barbaroſſa neuének, Minden felől, kic velle ſőm
be leſnec, Miatta hamar meg ſégyenültöt nec.

Nem ſokára eſmet haddal indula, Mert vizé
ő ellene hadat halla, Spaniol haddal az Monkara
vala, Ki Sardiniahoz nem meſſſe vala.

Siet Hariadenus Monkátára, Hogy be ne bő
czáſſa ő hatarára, Étzaka vte ő Spaniolokra, Soc
Spaniol eſéc ott is rablágra.

Igen meg vereténec Spanioloc, Sebben ſallá-
da el onnat hadnagyoc, Pogán kézbe eſſénec ot
ſoc rabboc, El nyereténec ſép álgyuc és haioc.

Lön eſmet wy hada Spaniolockal, Roderico
Portundus vala haddal, Halla Toluaiokat Baleri-
comnál, Hogy volnának czac ötuen het haioc-
kal.

Igen Portundus è dolgon vigada, Hogy Po-
gant Colubranianál halla, Melly czac tiz mélföld
Ebuſumhoz vala, Győzedelmet igé reménli vala.

Az haióc között nyöltzat el válasta, A nyöltz
hajo bizonyába nagy vala, Pogan ellen est elég
nec alita, Viadalhoz est kefite, meg rakà.

Ráioc indula azért Ebusombol, Haymad
ryucfókort indula várasbol, Ménését nem titkol
hat à Pogántol, Virratokort meg látzanac ha-
iókbol.

Iò módia nem lön ebben Portundofnac, Há-
mar kéfüle Pogán viadalnac, Vakmerő búue va-
la Portundufnac, Mert nem néze soc vóltát Poga-
noknac.

Ott véuéc esekbe hir hazug vóltát, A Pogá-
nac hogy látac sokaságát, Sokan bányác Had-
nagy vakmerő vóltát, Dolgoknac olly igen sullyos
vóltát.

Czac hammar hogy viadalnac állánac, Segé-
ny Spanioloc ottan romlánac, Mert deréc ereic
Barbarofnac, Ott vala, ki miat né iól iaránac.

Aflan Czelebia egy fő Pirata, Másic Sulimá,
ki vala ó társa, Aflan főmbe méne à Portunduf-
ra, Suliman pedig v. közzéc óldalba.

Nem iò móddal Portundus indult vala, Tób
hajoikat mert hátra hatta vala, Hajoibá táríual
veset vala, Ennec vakmerősege oka vala.

Cantabriai Ianos másic hajoiban, Aydin
Smirnatol lön meg nyakazásban, Soc Spaniole-
sic rabfágba, De fegyuer mia tób lön elhullasba.

6

Enyi soc fő nép vesse az viadalbá, Portundus
vesse, Cantaber Ianossal, Ciuerius Ianos, Sances
Mathéual, Meg nyakastratnac nagy soc iáborral.

Lön foklaga az Portudus Ianosnac, Az Po-
dericus Portundus fiánac, Keserues lön atya ve-
sesse annak, Foklaga lön iò Corduba Ianosnac.

Lönc nagy vigaságba à Poganoc, Istenhöz
ohaytnac à segény rabboc, Pogán kézbe esénc
sép het haióc, Saladánac egyikbé Spanioloc.

Algyu fősbámot mindét el nyerénc, Algeri-
omba örömmel menénc, Barbarossánac aiandé-
kot vénc, Két fő rabbot, Algyut taraszkodat vénc

Rayta Barbarossa igen örülle, Vitézinc lön
tòle diczirete, Fő aiándékat nyereségből főrcz,
Kiket ő Suliman Czaárnac küldé.

Igen szép vala Portundus haióia, Kibe aiándé-
kokat raktác vala, Constantinápolyba hogy vit-
téc vala, Töróc Czaárnac be mutatác vala.

Ott haiót, aiándékokat, zászlókat, Czaár iò
keduel látà mind azokat, Diczire önékic minden
dolgot, Követeknec östra aiándékokat.

Soc haiókkal Barbarossa késüle, Wyab toluay
had ő melléie ióue, Sina, és Halikocz ióue, Ezeck-
kel harmincz haió toluay ióue.

Ezeckel hatuan haiókra telénc, Hadi fősbám-
mal kiket epüténc, Vitézlő férfackal késiténc,
Gades várasra menni vgyeközénc.

Circellomba az erőnc feléuel, Halikoczot bo-
czátac el szép ferrel, Soc haiokat hogy meg rakna
éléssel, Hogy hadoc lönne bőwféges mindennel.

Rólla hirtmondánac az Aurianac, Károlly
viz ereie fő hadnagyánac, Bossonkodic halálán
Portundusnac, Es ilyen hatalmokon toluaiok-
nac.

Ezer, ött száz, harmintz estendő vala, Auria
Andras hogy fel készült vala, Genuabol mikor ki
indult vala, Nagy öröc haioia harmintz nyoltz
vala.

Tengeren szép hadáual meg indula, Balearis
sigebe mikor iuta, Toluaioc dolgárol wyob hirt
halla, Múuel hada két felé szakat volna.

Az ő fele hadáual Barbarossá, Még vgyan
Algeriomba ben volna, De más részéuel az Hali-
kocz volna, Circellum mellet haddal állot volna,

Ra indula Auria Halikoczra, Mikor közel-
getne már Circellomra, Pogán látuan, esmere ho-
gy Auria, Rá gondol Hal kocz ő dolgára.

Igen hamar haióit el súlyesté, Várasbol Tö-
rökeket várba vitte, Várasbeli népet pedig el kül-
de, Hogy várasban az Auria ne érne.

Ola mikor elérközéc Auria, Várasbeli már-
ha predára iuta, Nyóltz száz keresztényen rab meg
szabadula, Kin Auria Andras igen vigada.

Róuid öretné ion keresztényen hadnac, Segité-
ge érkö-

ge érkezőc Halikocznac, Louag, gyalog seregec
Numidáknac, Gyötrelmet hozánac az Olafok-
nac.

Eft látuan Auria, meg háborodéc, Várasbá
valo népnecc iell adattéc, Hogy à predálás töllec el
hadiatnéc, Minden ember haiókra takarodnéc.

Gyakor iellel ki nem hiuathatánac, Mert ő-
rülnecc vala kazdag predánac, Numida louagoc
raioc iutanac, Varbol is ki vitéffe lön toluaynac.

Imit amot Pogánoc Olafokat, Vagiác és fog
dosítac az predállókat, Kic nem halgatác ő bölcz
Hadnagyokat, Levágánac Olafokban négy fá-
zat.

Egy fő ember közzülec foglya eséc, Pallauici-
nus György ott rabba eséc, Hatuan magáual é-
ltre tartatéc, So fogadatlanfág ért ez törtennéc.

Még is Auria à töróc haiokban, Egy nehá-
nyat el nyerecc vtrában, Gades váras is lön saba-
dolásban, Mert Barbaroffa lön háborodásban.

Auria Andras meg terte hadáual, Haióc ért
vadnac Pogánoc bánattal, Barbatoffához mené
nec foglyokkal, Bá kodic, hogy nem völt együt
hadáual. ∴ ∴

Igen bányá Auria sábadfágát, I ő ellenfégé-
nec el sáladásat, Mert ó tudia annac nagy oko-
fágát, Auria Andrásnac bölcz hadnagyfágát.

Ez dolgokból Barbaroffa nagy híres, Min-

den népeknel vala nevezetes, Hogy minden ha-
daiban győzedelmes, Suliman Czaſárnál nagy
dicziretes.

Soc toluaylást tengeren ſéllel tétet, Nagy ſoc
predát toluaylással be gyűtet, Felőle mindenűt na-
gy emlekőzet, Hol ſidalom, hol pediglen dicziret.

Tulaydonlaga ez à Szerézenec, Ielen vagyon
az okos meréſeknec, Oka, módia hol iò à kéſér-
tésnec, Ot ſolgáltól ſerencze vakmerőknek.

Auria ő neki nagy neuet ada, Mert hada e-
lőt ő futua ſallada, Lám vizi had viſelésben Au-
ria, Ötted Károly Czaſárnac fő hadnagya.

Törtinéc miatta Kereſtyéneknek, Soc veſéſlec
kin Pogánoc örűlnek, Populoniauál mert elmet
veſnec, Hadriadenuſtól ott meg veretnek.

Illy dolgai neki nagy fokac lőnek, Kikben
kegyelmet látta ſerenczenec, Okolága ſolgált me-
réſlégénec, Ebből lőt módia elő menténec.

Spanioloockal lőn ſoc viadala, Tőb Kereſtyé-
neknek keuesbe fiai, Noha tenger el foglaltatot
vala, Soc orſágoknac ki nagy kára vala.

A Kereſtyén köſt valo viſſa vonnás, Egye-
netlenſég és ſoc háborodás, Egymás ellen valo
ſoc hadakozás, Pogánoknac alkalmazofia g adás.

Czoda Kereſtyén Feiedelnec dolga, Iól lát-
tyác mikor ég ſombéditoc háza, De nem ſietnek
annac óltafara, Maga láttyác, hogy keſen romlá-
sokra.

EZ E-

EZ ENEKNEC II. RÉSE

Elkezdem már Czáfár meg indulását, Barba
rossához köttét boczaratát, Vizi erőienec rea bi-
zását, Es Tunis orfágnac nagy változását.

Ennyi Serenczes had visféléseuel, Mikor vi-
ragzanéc illy hirrel neuel, Győzedelmeinec dűczö
fégeuel, Magánac sörzet feiedelemféggel.

Ezer, ött száz, harmintz négy estendőben,
Töröc Czáfár vala nagy késülésben, Persiára va-
la vgyekezésben, Birodalom terieftéssé sűuében.

Illyenképpen végeze az ő dolgát, Hogy két
felé inditana nagy hadát, Magánac sána világ
birodalmát, Ó maga hogy meg véné az Persiát.

Vagyon sándéka neki nap keletre, Napke-
lterfelé valo nemzetekre, Más hadát késite à Kereš
tyénekre, Nagy késületet rešen az tengerre.

Siciliát, egész Olas orfágot, Sardiniat, és Spa-
niol orfágot, El foglallya, meg vegyen söt orfá-
got, Magánac el foglallya egész világot.

De miért hogy viz ereie hadához, Bölcz had-
nagya neki nem vala ahoz, Követet küldé Hari-
adenushoz, Ki siessen vizen Bai baroffa hoz.

Egyedöl Hariadenust esmeréc, Hogy Anna
Andras ellen verhetnéc, Viz erön ki Hadnagya
térithetnéc, Ki által győzedelem reménletnéc.

Mert

Mert begényfögből hamar kazdagfögot,
Sörzet vala ömagánac orfögot, Soc hadakon
vör vala birodalmot, Semmi hadaiban begyent
nem vallot.

Igen fiet à Suliman köüete, Melly köüetnet
Sinás vala ö neue, Rodian Maugalist vöue ö mel-
léic, Mauritaniaba gyorsan eueze.

Nagy böp böckal köüetföget meg monda, Su-
liman Czaßar kegyelmet aianla, Tengeri Had-
nagyfögot neki adna, Minden viz erciét kezébe
bizna.

Az mikor Barbarossához érkezéc, Nagy tíf-
teföggel tölle fogadtatéc, Az köüetföget mikoron
meg mödatéc, Kettö kazdagö aiandekößtátéc.

Bizodalom, öröm, bállya meg büüét, Egész A-
phricára vete elmeiér, Gyorsan keßiti haióit és né-
pét, Mind elö hiuata népének feiér.

Sietuén hiuatà egy attyafiát, Vén bátyyát,
az Ramadan Czelebiát, E mellé hiuatà más hiw-
bolgaiát, Erös Agist, ö hadánac Hadnagyát.

Ezeknec aianla Assant, ö fiat, Huszonket es-
tendös iffiu magzattyát, Vele együt Algeriom
orfögarát, Ömaga eleybe véue útát.

Nagy vigan, böp berrel, ö el indula, Söp öreg
negyuen haiókkal ö vala, Soc álgyu, tarasik ö ha-
ióm vala, Por gilyobis, böp bin nép velle vala.

Czac hamar à Tirhenom tenger melet, Ta-
láll. ö

Jalla ő magánac ellenséget, Kikkel meg viua, és
vön győzedelmet, Noha ő is oda hadià nagy
soc népét.

Illua figetre ő vtábol tere, Riom váralára ő
éyel vte, Meg véue, soc kazdaglágot ot nyere,
Soc rabbockal ot haiókat terhele.

A nagy nyereségnek igen örüle, Minden né-
pétel Allát vüöltete, Nagy vigan esmet tengeren
eredé, Bizanciom felé aual siete.

Leányokat, s'p férfi gyermekeket, Valoga-
ta kazdag nyereségeket, Kikkel Czáfárt és a fő
vezereket, Aiándékosbassa, es fő népeket.

Oroszlanokat, és s'p Pardofokat, Vén Cza-
bárnac Libiai vadakat, S'p leányokkal be muta-
tà azzokat, Egyetembe s'p öltezet iffiakat.

Czáfár láta Barbarossát víg keduel, Aiándé-
kit véue igen iò neuel, Ötet tekinteli kegyelmes
s'pömmel, Allapattyát nézi figyelmesléggel.

Valánac sockan Czáfár vduarában, Kicirigy
ködnec vala ő magokban, Ellent tartnac vala az
ő dolgábá, Mint s'pöket ez gyakrá lönni vduarbá.

Miért hogy ez iffiuságától fogua, Toluaylág
ban meg állapadot vólna, Minden nemzetseg el-
lensége volna, Ez ért fő tistre alkolmatlan volna.

Tön haladékot Czáfár ő dolgában, Miért
hogy Ibraim ben Siriában, Volna telelésben Ko
magenában, Ki fő tan acz löt volna ő dolgában.

Ez dolgot Barbarossának izene, Czásár, Kas-
son Bassa által jelente, Ő dolgáról hogy Ibraimot
érne, Akarattját Ibraimtol értene.

Nem véleködéc fokát Barbarossa, Czásár aka-
rattját értuén, indula, Semmi műkaiát, vén séget
nem bánja, Mert vala Ibraim iò akaróia.

Elkeluén az Amanusnac hauafát, Nem gon-
doluán az hónap rayta vóltat, Czac hogy érhesse
ő Ibraim Bassát, Közelhesse Ibraimmal tanácsát.

Nagy fáradua Aleposba hogy iuta, Ibraimot
várasba ot találá, Nagy vigan Ibraim ötet foga-
da, Gyakran léuén együt velle tanácsba.

Tanáczkoznac fokát had viselésről, Barbaros-
sa okoson ból mindenről, De főképpen ból à Ke-
restyénokról, Köstec valo foc egyenerlen ségről.

Ibraim kérdezi nagy foc dolgokról, Bölczen
felel Barbarossa azokrol, Besél Affricai foc hadai-
rol, Affricanac minden allapattjáról.

Rólla Ibraim fokát gondolkodéc, Barbarossa
dolgáról elmélködéc, Okosagán, befédin czodál-
kozéc, Bölcz hadnagynac ő tölle esmertetéc.

Ésmere, hogy ő az vizi erőhöz, Elég ember
vólna viseléséhez, Affrica orsági el nyereséhez,
Barbarossának módia vólna elhöz.

Gyorsan Czabárnac leucler irata, Mellybé Ha-
driadenust ő aiánla, Bölcz had viselő embernek
abáira, Bárton az vizi erőt rea bizna,

Iól tönne, ha Bassác köze bámlálna. Tanáczí
kőst ő nekie helt adna, Deréc viz ereiét ha rea biz
na, Mert ez birodalmát külyeb nyuytana.

Oll vigan siet vissza Barbarossá, Tudia mit I-
braim felöle írna, Hísi nyilvány, hogy az neki
használna, Mert nagy az Ibraimnac méltósága.

Az mikor iuta Constantzinápolba, Esébe vé
ué, dolga iobban volna, Ibraim leuele nagyot
használna, Mert gyakrabba ő Bassáckal bólharna.

Nagy dolgokról gyakran beszél Bassáckal, Egy
Király fi vala Barbarossáual, Ki egy az Tunnis or
bági Királlyal, Muleasséssel, Mahomet síaua!

De az bátyya est meg ölni akaruán, Bátyya
kegyetlenségét táuostatuán, Az Hariadenuskoz
ő balladuán, Vçile vala ő segítségét váruán.

Röbet vala neue az Király finac, Kit mutogat
Barbarossá Bassáknac, Ez ió oka volna Tunnis
orbágnac, Czásár bámará el foglalalánac.

Egy nap Czásár hozzáia be hivatá, Haria-
denus befédét indita, Könyörge Czásárnac, hogy
meg halgata, Mert tanácza ő nekie használna.

A miat à Papoc bóktaç könyörögeni, Mikor
Otmá Czásároç imádkozni, A réplöba bóktaç
el be méni, En is az egyre kezdlec mostá kényi.

Sies meg emléközni eleidról, Az Otman Cza
sároç nemzetsegiről, Birodalmokrol és gyözedel-
mekról, Es az Mahometnec ő törüenyéről.

Vissely gödot te hited törvényéről, Erős boss-
fut ály hit ellenségiről, Sűntelen gondólkodál te
ezekről, Tűzzel, vassal vissely gondot ezekről.

Ast iól látom, hogy hired ért, neued ért, Te bi-
rodalmodnac teriedése ért, Es Mahomet törvénye
óltalma ért, Hit ellenégit vldezet ezec ért.

Lám az hit ért meg rontád Taurunumot, Es e-
rös viadallal meg vöd Rodot, Királyostól meg ve-
red Magyarokat, Királlyal el hullatál wr fiakat.

Kébitöttél most hadat Partufokra, Es Per-
sáckal egyűc à Medufokra, Kic az igaz hitet hat-
tác mīd hátra, Mert Halst vöttéc őr magyarazatra

Az Homarest azért őr hátra hattác, Igaz ma-
gyarazónac ast nem tarttyác, Mahometet más er-
teleme vonbác, őr magokat Kazul Baslaknac hiyác

Isten akarattya, hogy hozzád iöyec, Gyöze-
delmidre sēp útát bőrezzec, Tengeré való hadaid-
dal legyec, Mahomet káromlókat én kergesséc.

Dicziretes igy mű had viselesűnc, Mert ekép-
pen mű bent fegyuert viselesűnc, Persakat igy az i-
gaz hitre vesűnc, Kerebtyéneket vesűnc és sűllyesűnc

Oda meg iárs Persiaba hadaddal, Még meg-
haytod őket erős károddal, Meg röttented őket
nagy hatalmiddal, Onnat még meg icsű gyö-
zedelmes haddal.

Más erödet hogy ha én mellém adod, Vizi erö-
det hogy ha reám bizod, Auria felöl bizonnyal
meg hall

meg hallod, En miattam ő halálát meg látod.

Igy leszen szabadulása tengernek, Szabad rab-
lása a te hiueidnek, Siciliát hallod lönni tiyednek,
Pentusoc, Numidác neked engednek.

Nagy ió keduel Czáfár ezeket véué, E sóc meg
tellyesítésért inte, Az Vezér Baslác közzé őtet vé-
ué, Vizi Vezérleget neki engede.

Ottan neki záblót kezéből ada, Szablyát és
botot azonképpen ada, Nyoltz száz ezer aranyat
bámláltara, Mellyet hadi kölczégre neki ada.

Söt melleic a Porta Ianczáriban, Nyoltz szá-
zat mellé válasta azokban, Kín Hariadenus lön
nyuguaságba, Nem mulata ő Constantzinapolbá.

Vtra indulla soc hadi sórbámmal, Soc éléssel,
álgyuckal, Taraszkockal, El indula nyóltzuan ő-
reg hajókkal, Ezer mellec soc Nasáddal, gallyákkal.

Ottan Hellepontuson el indula, Vrat Olas
országra igazita, Holot rablással nagy sokat el iá-
ra, Mind Nápolic égete és rabosa.

Gyorsasággal vagyon az ő iarása, Prokita vá-
rastra melly hamar iuta, Mind váras, vár ő kezé-
be akada, Mert benne valo nép meg rómült vala.

Rabokkal, marhákkal ott kazdagula, Mikor
Caieta felé éyel iutna, Spelunca várastra onnat in-
dula, Melly keves viadallal kézbe iuta.

Az várat is mindiárt vitatni kezde, Pelegri-
nust várban lönné erte, Vár meg adására ssep só-
wal inte, Békeféggel onnat el crestene. Cij Cz

Czac hamar az vár kezébe adatéc, Pelegrin
békével boczátatéc, Felesége, gyermeke meg ada-
téc, Ió móddal Pogántól el crefitetéc.

Igen örül haluán Fundos városban, S'ép Gó-
tzága Iulia volna abban, Siet, hogy hír ne lón-
ne ő dolgába, Hogy akadío fő aszóy rablágába.

Olly hertelé hogy várasra iutánac, Pogánoc
kapuiára rohannánac, Czac alig lón hire az ió
aszonnac, Saladása Iulia Gontzagánac.

Semmit félni váras népe nē tudot, S'átalan po-
gán hogy kapun hallattot, Mindiárást kapu ke-
zekbe akadot, Illy hamar az váras kezekbe iutor.

Itt az váras s'ép népet kazdaglágát, Fel rakuán
kinczet, s'oc s'ép predaiát, Tarracinara fordita ő v-
tár, Mulatlág nélkül viseli ő hadát.

Siet menni ő Tarracina felé, De váras népé-
nec hogy ez lón hirréc, Meg né várác, ki futanac
hegyekre, Kiket hon érhetnec, hányác fegyuerre.

Soc templomi kazdaglágot nyerénec, De keues
rabot onnat viheténec, Innét hirec mindé felé ér-
keznec, Melly dolgon mindenec igen iórtegnec.

Illy hír haluán Romaiac rörtennec, Olas or-
szágoc lakoi remúlnec, S'emi hadac nem vala kés-
ezeknec, Sem pedig kedden lór, s'ent Kelemen nec.

Maga őrzésére è s'ent iambornac, Czac s'áz és
husz Német gyalogat tartnac, Ez mellet negyuen
het lóuagi vadanac, Ez hetedic s'ent Kelemé Papánac.

Oda

Oda ha ment volna az Barbarossa, Roma leg
ottan kezébe löt volna, Olasz ország kapuia meg
nyilt volna, De Pogán vgyekezereti más vala.

Pironkodnac Papáual Cardinálac, Olasz Her-
tzegeckel, szabad várasoc, Sűröséggel valo ép tar-
tományoc, Hogy előttec így rablánac pogánoc.

Az fent attyác egymással tanáczkoznac, Egy
fét Cardinált közzülec választnac, Hippolit, Medice
s nec pénst adnac, Hadat támasztó ellene pogánac.

Rövid vdon Cardinál gyüleközéc, Mikor Ro-
mából hadáual ki lépéc, Czac héiába gyüleközéf
se esséc, Mert pogannal vgye nem történhetéc.

A pogánnac mert más fändéka vala, Tunnis
országra vgyeközic vala, Pontia sigetre ki állot
vala, Kazdag nyereséggel, rabbockal vala.

Tanácza ez vala Barbarossánac, Hogy Penu
sóc félnie ne tudianac, Olasz országra vttat mutat-
sánac, Tunniciára hamar fordullyanac.

Illy czalárdísága vala a pogánnac, Nagy álnok
sága Hariadenusnac, Czac hire sem vala indula-
sánac, Országokban hogy ben lön Penusocnac.

Siet haddal menni Muleassítra, Tunetumban
Penusóc Kirallyára, Mint ha vinne Robetet Ki-
rallyágra, Kit hadior Constantzinápolban fogua.

Sőt czac hamar hogy Bisertara iuta, Váras né
péner jelentötte vala, Kiraly attyafia hogy vele
volna, Az Robet, kin meg vidultanac vala.

Igen

Igen örülle város wy Királynac, Kaput nyi-
tánac hamar ő hadánac, Mert à Robet Bolgaibá
ot látnac, Kiktől ez illy hazug hírec támadnac.

Mulatfága ot semmi nem löt vala, Czac Bi-
fertát ió moddal hatta vala, Vtica felé hamar in-
dult vala, Melly Bisertához harmincz mélföld vala.

Az Vtikat, Carragot, meg halladuan, Hadá-
nal Barbarossa cléb áluán, Guletahez vizen ő kö-
zel iutuán, Lőüeldezéssel örömet mutatuan.

Sietnec örömet várbol is lönyi, Hariadenus
kezde várat kérni, Hogy akarnac Robetnec afe-
meg adni, Ha akarnac tölle kegyelmet venni.

Erre felelet várbol illy adatéc, Tunetum város
ki kezében esnéc, Tudiác hogy az ország annac a-
datnéc, Guleta kapuia annac meg nyilnéc.

Reménsége nagy à Barbarossánac, Mit fel fo-
gadot Suliman Czafárnac, Birodalma kezébe lön-
ne annac, Ó paranczolna egész Affricanac.

Vala magas hegyen Tunetum vára, Hozza-
ragasztua vala nagy várasa, Várból lárzéc ellen-
ség soc haióia, Meg esmerbéc ellenség sokasága.

Igen vigan váriác wy Királyokat, Robetet, kit
vélnec ióni wrokat, Gyülölic Muleassét Királyo-
kat, Így mutattyác álhatatlanságokat.

Czoda vala Muleasses elmcie, Iól esmeri ő né-
pénec mi búue, Város népénec lártya hogy örö-
me, Kiuánatos öczénec iöucte,

Igen bömléli város népe sinét, Abrazattyokból
elmeri elmeiét, Meg is akaria kérészeni népét,
Raioc-hanya hiw ségec ért besédét.

Az ő besédét fül melet boczátác, Egyen, ket-
ten, beséd közben el hadiác, A fő népec Kirallyt is
tanáczra fogác, Besédeket illyenképpen inditác.

Czoda képpen Abdahar bölni kezdé, Ki vala
à Mesuarlag fő tisztiben, Másic vala Abesés, más
fő tisztbe, Az Menyfetlégnec ő fő tistibe.

Oly ió volna, wram, rea gondolnod, Szerencze
re most magadat né biznod, Job vđöre te maga-
dat tartanod, Látu népét hozzád való búuet látod.

Mindiárt meny ki váradból, várasodbol, Mere
attyádfiát váriác vigaságbol, Mint iól látod néped
akarattyából, Mi job volna neked, tanólnod abbol.

Meg indula Muleassés dolgokó, Czodálkozéc
à hitetlen vóltokon, Minden drága kinczét el rey
te ostan, Vgyeközeti lón el balladáson.

El hagyuan erős várát és várasát, Feleségit,
gyermekit, kazdaglágát, Hogy meg érte ellenség
közel vóltár, Sertelen futásboz kébite magát.

Nagy vigan vadnac Tunetumbeliec, Órúlnec
ő wyob feiedelmeknec, Az wy haddal ióuő iffiu
Robetnec, A nagy Muleassés király óczénec.

De meg czalatnac ő reménségeken, Mikor
biznac wy feiedelemségben, Az iffiu Robetnec ő
iőuésében, Esnec ez hit melet ellenség kezben.

Az Muleassés hogy elfutot vala, Abdahar ki nagy Meuarfágban vala, Es Abefés ki Monifetes vala, Melly két tist Király vtán fellyeb vala.

Tanáczot tartánac à fő népeckel, Egyet értuē az várasifő néppel, Aiándéket főrzénec köuetteckel, Had eleybe küldnec tisteféggel.

Vigan várnac Barbarossat wrockal, Köuet által ientéc ékes főckal, Kit el küldnec vala főp lo uackal, Hogy mikor főarazra iutnac haiockal.

Terhőc hátra maraduan az haiókra, A fő népec rakodnánac louaka, Ekesé igy mennénec be várasra, Kiket nagyon várnac Tunctumra.

Paranczola Barbarossa hadánac, Hogy Robet felől illy hirt mondanánac, Vton betegséglőt kiraly finac, Kiuel lassu haiokon közel vadnac.

Az ő hadát vizről el ki főlita, Ört ezert Törökökben el válasra, Lóra vluén köuettel el indula, Be boczáttatéc keduest az várasba.

Tisteféggel váras népe fogadiác, Vár kapuiát nekie nyitua tarttyác, Törökec Suliman Czáfárt kiálttyác, Penusoc Robetnec neuét né halltyác.

EZ HISTORIAS ENÉKNEC III. RÉS'E.

Tunnis orfágnac ő nagy változását, Hallyuc meg Barbarossa álnakiágár, Robet neuével mint az Penusokat, Meg czala, és meg véuē orfágokat.

Róuid

14
Roid vdon, hogy Tunctu kezbe lon, Mind va-
ras, var, Toroc kezbe adua lon, Wy kiralyrol nep em-
lekozetet ton, Az ifiu Robertrol emlekozet lon.

Robert fogait Penusoc keresic, Kiktol bizoy
hir felole tudatic, Noha Torokec oket fenyegetic,
E kozben Toroc had mind be erkozie.

Robert fogait ketelensseg allat, Velle hosta
Barbarossa hit allat, Ezecek fannyac hazaioknac
romlasat, Hazaiokon toluaioc birodalmat.

O modiac tekinczetec magatokat, Mert ciolse
fannyuc a mu hazankat, Kar el arulnuc nekunc or-
sagunkat, Vetecek lonne el halgatnunc dolgukat.

Oly wratoc lesse Robert neucuel, Kit be foga-
datoc ketelensseggel, Ki miat adatoc tui mind ar-
ron ell, Ha nem tamattoc ellenec hamar fell.

O mint kel feickent most rabba lonnunc, Ha-
zanc berelme modattya est veluc, Mert Barbarossaa
ual ketele hituc, De hazac kedue ert midet beueduc.

Oly igen ohaytnac ezen Penusoc, Constatzi-
napolban fogua Kiralyoc, Ki neuere kezben va-
roc, varasoc, Kirally helyen toluay volna o wroc.

Nagy haraggal Penusoc egybe futnac, Varas
piatzara egybe tamadnac, Meg habborodec buuc
a Mesuar nac, Hadnagyul ada magat Tunisoknac.

Ott elkezde a Mesuar o besedet, Ki ielente
nagy haragiaban merget, Ohattya Robert nec o
tauolly letet, Muleasses Kiraly ellen o verket.

Bizodalmonic ninczen nekünk Robet bé, Ki So
limannál tartatic tömletzbé, Meg czallattuc azért
mú ő neuében, Kic hittünc vala Robet iouésében,

Ez dolog ért ha most fegyuert né vösbunc, Cza
lád eléléggel ha meg né viuuc, Órócké è toluay
oknac fogállunc, Rabságra ide stoua el adatunc.

Nó azért fegyuert minnyáia most vönyuc, E
nagy czalárdág ért mú bossbut állyuc, Soc vért sa
badágunc melet most onczunc, Penus new mel
tosaga ért meg viyunc.

E főkat haluán Tunetumbelic, Egy köue
tet Muleassés ért küldnec, Raytoc löt czalárdágot
meg jelentnec, Terien meg, halálig mellére lsbnc.

Minden felől várasból ösbue futnac, Törökec el
len feienként támadnac, Véletlen vesélt Törökek
re hoznac, Kiket találhatnac mindent le
vágnac.

Ez hir haluán, Muleassés meg tere, Mert nem
igen mebbe vala reytezue, Dorax egy fő Numida
vagyon velle, Muleassés annya egy vala velle.

Rötenetes kiáltásoc valánac, Két fél egymás
míi sörnyen vágatnac, De várasban Törökec
többen hulnac, Szabadulnac, kic az várba fal
ladnac.

Ezen hertelenféggel ostromlátra, Penusoc, Nu
midác mennec az várra, Forgatnac Törökec ál
gyit azzokra, Töröc puskásoc gyüleneccökokra.

Nagy

Nagy scc hulla ot el az Affusokban, Puska,
álgyu miat lönc romlásban, Melly mia lön ostrom
meg ragulásban, Törökeknek lön búvec vidulásbá.

Török Barbarossa ott gondolkodic, Mert fel,
hogy élése meg fogyatkozi, Iol lehet viteziben igé
bizic, Ó dolgaiban igen okoskodic.

Imè ketzer már ostrom vala, Dorax louag
haddal érkezet vala, Muleassés király ó vele vala,
Sép keucs Numida louagia vala.

Esmet köz nép király bistratafára, Súuet vé-
uén bátron megyen ostromra, Nézne scienként
az ó Királyokra, Természetec berént valo wrokra.

Lön wyobban röttenetes kiáltás, Két fel po-
gánoc köst nagy sualkodás, Külső felre nagy scc
gilyobis bórás, Mind az által né búvec az ostromlás.

Látuán Törökek kemény vólár, Penusoc, Nu-
midac nagy batóságát, Egy fő Töröktcc meg
fogadac bvár, Ki inte ki vüésc társaságát.

Igen hamar sockan esue futánac, Haydin,
Moses, Hali elő állánac, Soc ió legényec ezeckel va-
lánac, Két kapun egybers mind ki rohannánac.

Ezec Pentusokat ot közbe véuéc, Kin elleten ó
ket ot vágac vesítéc, Három helyen nagy viadal
kezdetéc, Soc fő nép két fel közzül ot el éléc.

Nagy röttenésekre lön Penusoknac, El élése
az Abdahai Mesuárnac, Seregenként Penusoc el
tauoznac, Az ostromól est látúan hátráb állnac.

Serényec lönec Törökec dolgokban, Penusokat
igen vágiác vtzákban, Töröcelöt borulnac be
házakban, Törökektől ostromlatnac házokban.

Onnat Törökecfáraduán terénec, Nagy győ
zedelemmel várba menénec, Hariadenustol diczit-
teténec, Feienként tolle aiándékor, vönec.

Király esmet onnat futua Balada, Keucs hogy
rablágba ot nem akada, Bagrada vizen ő által Ba
ladà, Az Doraxnac méne tartományába.

Á melly éy Király futását köuete, Két fél asz
nagy vigyazással rettege, Várbol ki iouetelt Pen
népörze, Nap fel iötét lép békeség köuete.

Tunetumbelic soc sebesséket, Látuán soc iö
el hullot vitézeket, Sámmlánac három ezer teste-
ket, Meg esmeréc elégtelenségeket.

Nem vetéc vakmerőségre magokat, Tudiac
budosni futot Királyokat, El esletnec lönne ő Me
suariokat, Kihöz biznac vala fő Hadnagyokat.

Az Hariadenusnac őc vzenec, Iö hit allat bé
keséget engednec, Azon hit allat békeséget ves-
nec, Kivanatos dolgot két fél bereznec.

Gondollya Hariadenus magában, Igen ke-
ucs élése neki várban, Ország népe ha lesen táma
dásban, Ha váras népe mellé iö várasban.

Soc vgyeket ez egy váras népéuel, Tunetum
várasnac ő köz népéuel, Várban meg chezic ő Tö
rökeckel, Ott bégyent vall ő nagy éktelenséggel.

A béke-

A békeség hit alatt végzetted, Ket fél közü-
ben czerd sűg adatod, Barbarosától fő nép be-
hivatod, Sűp főval tölle fő nép solitatod.

Gondolnád meg ő régi királyokat, Birodalma
allat való kényokat, Esmernéd meg mostani Cza-
sárokat, Sultan Solimant, hatalmas wrokat.

Olly fejedelmec most adatot volna, Kitől ő kö-
zük be küldetett volna, Raytoc való nagy terhöt
bánta volna, Melly oda menésénec oka volna.

Dulni, fulni, mostá rú meg sűnyetec, Lám ke-
gyetlen királytól meneketec, Hatalmas WR im-
már fejedelmec, Kinec őltalmába meg czédesedtec

Őrüllyetec à tú szabadságtoknac, Veletec egy
hiten való Czašárnac, Bekeség vége sűc változá-
stoknac, Ki oka vólt sűc nyomorúságtoknac.

Szerenczesec lesűc sűgéntégtokból, Kardago-
rka tú sűkölkedéstokból, Meg né nyomoritathatoc
senkitől, Mert Czašar meg mēt mindé elléségtoktól.

Vagyon Czašaratoc tú Királytoc ért, Segéy
és kegyetlen Muleasűs ért, Nagy fejedelmec, cz
nyomorult ért, Igaság szerető, imez gonosűs ért.

Ide mostan ki engemet boezátot, Nagy kéte
lenséget raytatoc hallor, Kegyetlenséget el nem
halgathator, Paranczolatot erre nekem ador.

Legyen bátor az tú kiuánságtoc, Ha Refe-
tet királyul kiuányátoc, Czac dolgotokra icbnae
aliczátoc, Hisűem bizonyal lesűen idő válastoc.

Az én

Az én kiuanlágom ezac ez tölletec, Czafár-
nac tarczátoc meg tû hitetec, Es legyetec neki en-
gedelmessac, Szabadlágtokbá igy lessetec ezen dessec

Gyakor veszedelmet táuosztalátoc, Kérlec, ho-
gy tû Kirallyt vgy kiuanyátoc, Fel ne bomollyó
czédes nyugolmatoc, Iob hogy békeségtekne-
vigadiatoc.

Ott felele neki Abil Kirinus, Ki Mesuar hel-
lyen vala igen okos, Szúue is vala neki bátorfa-
gos, Noha módia nekie alázatos.

Nem illic felségednec haragudni, Mû fel tánu-
dasunc ért nehezleni, Haragodnac ellenunc fe-
mozdulni, Es né kel mû vérkeünkrol emleközni.

Isten akarattyából régtől fogua, Kirallyinc vó-
tac eleitől fogua, Mint be vadnac Chronicainkba
be iru, Nemzetfégunc királyinkhoz vólt szokua.

Olly régi mû Királyinc eredete, Mind egy ág-
ról királyinknac nemzése, Numidac, Affrusoc,
Maurusoc, neme, Kiknec mind Penusokrol el-
nemzése.

Harmad része Affrica ez világnac, Mellynec
nagy részuel Penusoc birtac, Tunetum birodal-
manac kit hittac, Nyóltz száz mélföld hossza ha-
tári vóltac.

Igen kegyetlen ha vólt Mulcastes, Tudruc ho-
gy az Roset nagy engedelmes, Mû nállunc neue
azért vólt olly kedues, Hogy régi Királokrol vólt
ő nemes,

Rosetet

12

Rösetet vártuc lönni királyunknac, Eleybē
nyilása löt kapunknac, Vártuc lönni Rösetet a-
iändéknac, Azért löt könnyé be iöüése hadaknac.

Nagy vigan mikor mü Rösetet várnoc, Ha-
dadat várasba várba fogadnoc, Mikor soholt Rö-
setet mü nem látnóc, Kérdzésből értóc meg
czalátásunc.

E dolgot bizonyal meg értuén, haluán, Rö-
set völna Afiában megfoguán, Czac hogy ne-
néuel völnánc meg czalatuán, E dolgon feienkét
lön haboroduán.

Vóltunc è czalárdtság ért felindulua, Mert iö-
tételt à kitöl várunc vala, Czalátásunc most azö-
tól löt vala, Iötétel ért bosszu adattot vala.

Ezért bosszu állásra fel indultunc, Feiedelmüi
iöue közzénc Mesuarunc, Egy akaratból ellened
támadunc, Vgyeközetünc, hogy raytad bosszut
állunc. :: ::

Legyen elég, lám vértéünc ért lakoltunc, Tá-
midás ért lám fokot halua látunc, Sulimannac
engedni késsénc vagyunc, Meg eskéfre im mayd
mind elő állunc.

Meg esküüéc váras népe Czafárnac, Mind ve-
lecegy hiten valo Wroknac, Mint ez világon leg
bodogb királynac, Feienként Berenczet neki ki-
átnac.

Igaz wrnac öc Solimant kiáltyác, Meg sa-
E badito-

baditóioknac ötet vallyác, Kegyetlenec rontoia-
nac ötet mondiác, Fen vüöltic, hogy életét kiua-
nyác.

Nagy vigan lön è dolgon mind à két fél, Két
fél egymástol hogy szabadulást nyer, Mind két fél
re nagy örem vigalág ter, Barbarossa Czafárnac
országot nyer.

Tön nagy vigadást ezen Barbarossa, Hogy
kezében Tunetum birodalma, Általa Czafár
Tunifoc királya, Reménli meg hódol egeß Affrica

Eßt Czafár képében ő fel fogada, Őket régi
szabadlágban tartana, Minden szokásokat ő hel-
lyen hadna, Sőt ő adaiokat meg salitana.

Lönne gondioc à hit meg tartására, Mindét
művelő az ország hasznára, Ellenség ellen való öl-
talmára, Ki nem leßen országnac romlására.

Törüentelenségtől ők ne félyenec, A mű szá-
b dlagban Törökec élneç, Hasonlo szabadlágot
reménlyenec, Czafár kegyelmességében hidienec.

Élyenec czac à Czafár hiwségében, Senki-
től nem leßneç ők röttegesben, Sőt ellenségec leßen
félelemben, Czafár szablyaia elöt reszkerésben.

Tamadást ne regyenec Czafár ellen, Se pedig-
len ő isztartoi ellen, Mert ha fel támadnac többet
szörcen, Semmi leßneç ellene hirtelen.

Elrendeluen Tunetumnac dolgait, Igen há-
nya magaban okofági, Hozza mint hayása Nu-
mida

midác hertzegit Minden felé küldözi ő követit.

Temerdeki nagy kazdagfagokat, Követek-
től küldöz aiándékokat, Síp bauauul igérettel
azzokat, Czafárnac meg hódlata Numidákat.

Igen hamar Halit, és Assan Agát, Elindira,
ada vellec síp hadát, Tarafkokat, egyembe és ál
gyukat, Kickel meg hóldlatnánac várasokat.

Senki sohul ellenec nem támada, Minden vá-
raselőttec kaput nyita, Kiben népét a két Ága
mind hadia, Mert az fő várastól ország fűg vala.

Törökeket egy váras nem fogada, Karuenna
neue, nagy ő szabadfága, Mahomet sentsége bé-
ne nagy vala, Papoknac sokfága lakóia vala.

Eft is Hali, és Assan meg iyebtéc, Sentséges
helyyt, szabadfagat nem nézéc, Czafar népét be
venni kénseritéc, Tunnis országot így Czafárnac
véuéc.

Nagy gyözedelemmel őc meg teréneec, Barba
rossához örömmel ménéneec, Löt dolgokat neki
meg ielenténeec, Barbarossától aiándékokot vőneec.

Im meg hallóc romlását Maurusoknac, Válto-
zását Tuncetum országánac, Hasonlást mondha-
tunc enneec okánac, Öröcké igaz mondása Chri-
stusnac.

Egyenerlenségből soc háborodás, Emberec
köst sokot lönni nagy romlás, Országokban gya-
korta nagy változás, Semmi iöt sokot hofni vis-
ta vonás.

A Görög birodalom változását, Ha meg tekinttyűc orsági romlását, Ó Czásársága hamar változását, Tekinczűc meg az ő vissza vonását.

Magyaroc ha magunkat is tekinttyűc, Országunknac romlását ha meg nézzűc, Ha vissza vonásunc esűnkbe vessűc, Soc hasonlásinknac hasámát vettyűc.

Soc Nemzet közzűl leg iobbac nem vagyunc, Söt bizony soknál aláb valóc vagyunc, Kic arulást, czac el haylásnac hjuunc, Labò elmeűc nagy sockan vagyunc.

Régi historiankat ha oluassűc, Soc vissza vonással rakua talállyuc, De ha mind azokat most hátra hadiuc, Mű vdenkbeli dolgot czac gödollyuc

Soc nemzet köbt már példa beszéd neuűnc, Soc országban vagyon rut neuűnc, hirűnc, Czac à hadakozásban diczirtetűnc, Vakmeiő bátorság iò hirűnc ueuűnc.

Egyenesség hogy nem lön országunkban, Sokac lönec király valogatásban, Két felé valo soc arulkodásban, E mia lön országunc meg romlásban.

Soc vdeie, hogy pogán had kozic, E Magyar nemzetre mind töreködic, Ha egy értelmec löt volna mind nekic, Bizony Töröc wram még messze laknéc.

Mert az olta pogán soc országokat, Magánac meg vòt

meg vő nagy birodalmokat, Meg hodlatot na-
gy foc tartományokat, Még isforgódni lányuc
Magyarokat.

Melly hamar el véué Görög országot, Semmie
réué Görög Czásárságot, Hertelen meg véué ő
Egiptumot, Hamar meg ronta Zóltán Királysá-
got.

Nagy foc országokat most bámlálharnánc, Kik
nec romlásból mű tanólharnánc, Vissza vonás-
ból lőt dolgot mondharnánc, Romlásra okot ab-
ból találharnánc.

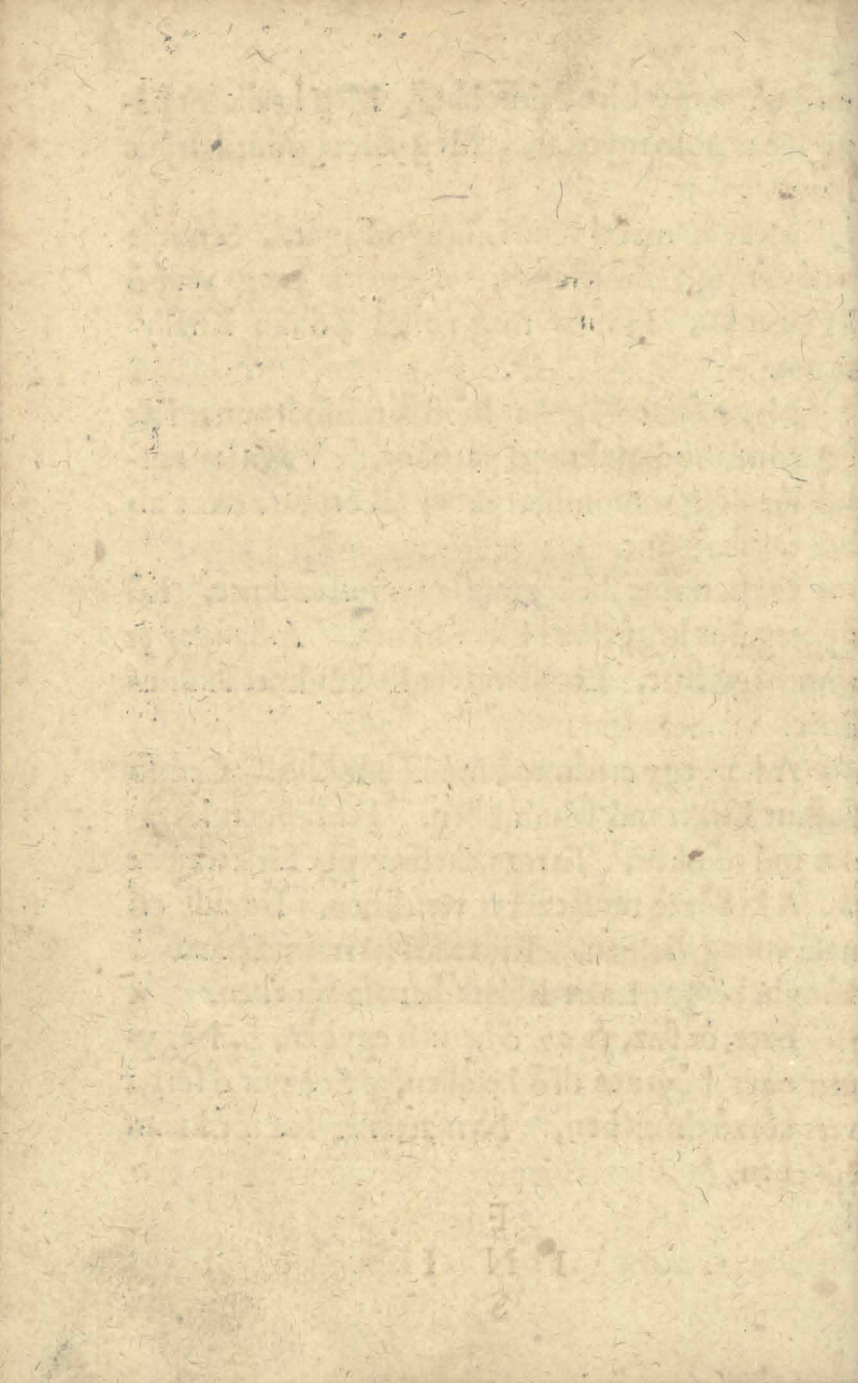
De hadiunc békét mostan mind ezeknec, Kö-
nyöregiunc kegyelmes Istenünk nec, Adia igaz er-
telmet igéienc, Legyé vezere Lelkünk nec búuün-
knec.

Adion egy értelmet ő mű közünkbe, Gerieff-
se bent Lelkét mű búuünkben, Fiedelmet kit a-
dot mű előnkbe, Tarcza, éltesse, vegye sét keduebe

A ki sörze most ezeket versékben, Iouust ol-
uasá vesteg vltében, Kit találá harmintz harmad
könyuében, Lakic Kalota hauasa tőuében.

Ezer, öt száz, és az idö hetuen egyben, Negy-
uen napi böyt nec első hetében, Soc gond forga
vers sörző elucében, Nemzeté nec foc iót kián
búuében.

F
I N I
S

CRONICA.

AVAGY,

Szép historiás Enecc,

Miképpen Károly Czár hadakozot Affricában
à Barbarossa Bassa ellen, Es miképpen Muleassett
à Tunetumi királyt, esmet az ő Királyi
Birodalomba be vitte, és fekéiben

••• helyhezötte. •••

Zötte Romai Károly Czárrol, Lcsé
besédem most ő szép hadáról, Barbarossa
ellen indulásáról, Tunnis országnac sa
badulásáról.

Culeta allat lot nagy hartzokrol, Meg véte-
léről, ot lot ostromokról, Kerchényen s Töröc had
meg viuasáról, Soliman hada ségyen vállaláról.

Nagy Tunetum ország meg véte-
léről, Töröc Barbarossánac ségyenéről, Tunnis Királyrol, az
Muleasséről, Es ehöz Karoly kegyelmességéről.

Imar v. la akkor ennyi v. dőben, Ezer, öt fáz,
harnintz öt es endőben, A sient Iuán huaa szép
v. dőében, Hogy Károly lon szép hadi kefüleiben.

Fell kefüleén Károly nagy hamarféggal, Soc
tegyueres

fegyueres gyaloggal, lovagokkal, Olásokkal, és ió
Spaniolokkal, Nemetekkel, Taraszkokkal, álgyuckal.

Igen sánya vala ő Siciliát, Az Olás országok-
nac taplalóiat, Velle ő sive à nemes Sardiniat, Es
Spaniol ország gyakor rabláiat.

Mert akkor czoda képpen Barbarossa, Vgye-
közic vala Siciliára, A Nápolnac nemes birodal-
mára, Mind az Olás országoc romlására.

Olly igen örül ezen Kereszténység, Es vigad
sóc Keresztén nemzetiség, Károly által leszen Isten
segítés, Törökeken bossu álló ellenség.

Deréc tanáts ez Károly Czafárnac, Hogy ol-
talma legyen Sicilianac, Pogan ellen keresztén or-
szágoknac, El török sáruiát az Barbarossánac.

Olly szép vala ez hadnac indulattya, Mert Po-
gán ellen vala mozdulattya, Kereszténység mara-
dálát mutattya, Minden nép köz iónac ez ha-
dat láttya.

Minden felől pénz nélkül sóc wr fiac, Spani-
oloc, Lusitaniac, Nemetec és nagy sóc Olás wr
fiac, Ez hadat haluán Károly melle futnac.

Imé az harmadic nagy Pal Papánac, Diczir-
retic dolga it mint jámbornac, Dézmaia melly va-
la Hispaniánac, Hadi kölczégül ada az Karolynac

Nagy szép kilentz öreg haiót is sörze, Kiket
szép móddal à hadhoz épüte, Virginus Vrsinus
lón vezgre, Iustinianus Pált adà melléic,

Oda boczárà ezeket Károlyhoz, Hogy va-
lamit berencze neki hoz, Mindenkoron jelen legy
enec ahoz, Halgassanac õc à Károly Czásárhoz.

Czac az Velentzészlec meg maradánac, Solmá
Czásár frigyében állanac, Segitséget ellene nem
adánac, Barátságát nem véuéc à Károlynac.

Auria Andrásnac Károly izene, Viz erõuel
hogy fépen fel készülné, Minden hadi sõrbammal
fel épülné, Valami az hadnac õ módia lönne.

Siet Auria készülni haióckal, Órull hogy leszen
egy hadban Czásárral, Igen készülné Czásár inellé
sõp haddal, Vini akar régi nem baráttyáual.

Paranczola Czásár más Hadnagyánac, Az
Alfonfus Daualus Vastusnac, Békét hadna most
Enarianac, Eleybe iõne gyalog hadánac.

Az Vastus iõ Auria Antallal, A nagy Auri-
ánac Attyafiáual, Indulánac nagy sõp hatuan
haióckal, Kic mind rakuác vitezlõ ferfiackal.

Rõuid vðõn soc jámbor egybe gyüle, Kæt
Sinsuerin^o haiókat sõrze, Saiát pénzéuel kész ket
wt épüle, Vitezlõ sõrrel, Károly mellé méné.

Igé fépen azoc mellet készülnéc, Spinell:is à Ka-
rasa, épülnéc, Spaniol Alarkoual el crednéc, Kõl-
czégekben Károly mellé sietnéc.

Bátorlággal vadnac indulásokban, Toltra-
mis Peter egész haiókban, Vitezeket sõrze sõp
hæt haiókban, Kõlczégéuel épülést rön azokban.

Ez haióc kétfec lóuén mindeneckel, Algyue,
tarabkoc, soc eléseckel, Eze melet vitezlő s'ep sin
néppel, Vastius indula iò reménséggel.

Kampaniánac egész iffiusága, Kóuetéc Vastius
ust soc s'ep haiókba, Indulánac velle nagy viga-
ságba, Károlly mellé poganoc ellen hadba.

Egyút à Toletanus P'eter fia, Iudulla, Frideri-
cus neue vala, Pannorumba hamar iuttanac va-
la, Melly váras à Siciliaban vala.

Sõt Auria Andras is hamarlággal, Epüle ti-
zenhat öreg haióckal, Eze melet nagy s'ep háró
gallyáckal, Czásárhoz Hispaniaba méne azzockal.

De à Czásár à Spaniol wraknac, Régi mód
berént paranczol azoknac, Gyalog és louag hadat
meg adianac, A mint régi szokása az országac,

Engedelmeséc Károllynac az wrac, S'ep nyóltz
ezer gyalogot mellé adnac, Kic mind válogatuán
egyic valánac, Eze melet het s'áz louagot adnac,

Kapitányul eze elót boczátác, Mendocius Mő
regiust inditác, Halgarnia ez hadnac ötet hadiác
Bő kölczéggel Czásár mellé boczátác.

Ott meg látuán nagy soc iábor wrfiac, Karoly
iò s'adékat, velle indulnac, Fűzerés nélkül Károllynac
bolgálnac, Láttýác nagy hasznát ebből hazáioknac.

Remén'égbé Károlly nagy iobban vala, Lu-
sitania király ki vala, Kinec leánya à Károllynal
vala, Attyafiát mellé küldöste vala.

Nagy szép huszon ött hajúckalez vala, Kiket
Karauelláknac hinac vala, Két ezer gyalog ezekbè
iò vala, Viadalhoz valo sörfám soc vala.

Igen örög hatvan hajúck is iutnac, Kie nagy
terhò allà valóc valánac, Késs hadat, soc élést kikre
rakánac, Ezeken soc gyilkos népec valánac.

Az Károly Czásár paráczolattyából, A gyil-
kosoc meg tartattác halálból, Hogy ezec euezenec
ez háiókból, Ezért tartattánac meg gyilkosságból.

Termédekt éléssel kazdagfággal, Háiókat rak
nac soc hadi sörfámmal, Terhölenc vitezlò ferfi-
ckal, Algyuc, taraszkoc, porr, gilyobissóckal.

Hamar ez meg léuén paranczola, Affony em-
ber, gyermek mind el maradna, Feie esic vala ki est
hágnac, Hadat bátorituán vizen indulla.

Sardiniaba hadáual euezuén, Karalis váras-
ba Vastius léuén, Szép hadánac Károly ott is örül
uén, Meg indulla, iò reménységben léuén.

Véleködeft, mulatfágot él haguán, Soc vitor-
lákat à félnc boczátuán, A nap enébeti fél szépen
fuuán, Övezőknc iò legitféget aduán.

Portufára iutánac Vucánac, Melly határa va-
la az Affricánac, Paranczola Károly egeß hadá-
nac, Segitfégt ért menybe fel hiáczanac.

Rötenetes vala az Károly hada, Mert nagy
à soc háióknac véle hóbba, Lobog az hadaknac sú-
ren zázlóia, Magas hegyről nézi földnc lakóia.

Ebben hamar hír lön Barbarossának, S'ama
ninczen soc keresztýén haióknac, Est meg lártác
várából Karthagónac, Nem iò hír lön ez Haria
denusnac.

Mert Pogan raboc ot elbaladoznac, Kic ke-
restýénektól keményen tartatnac, Karolly hadá-
ról kic mindét iól tudnac, Barbarossának kic min-
den hirt mondnac.

Olly igen félemléc az Barbarossa, Iól érti Ká-
rolly Czásárien vólna, Het száz kőreg haiókkal
közel vólna, S'ép hadával ő reia indult vólna.

Czoda igen kérdezi à raboktól, Mi végre in-
ditattot had Károllytól, De főképpen egy kere-
stýén fogollytól, Az iò Aloisius Presendától.

Ottan Barbarossa à fő népeket, Egybe gyü-
te, és bátorita őket, S'ólla nekic s'ép bátor besé-
deket, Had viselésre fordítác ebsket.

Ne fellyetec (vgy mond) è sokaságtól, E kere-
stýén Czásárnac hatalmától, Mert ezec lesnec
mú nekünc predaul, Ez hadra mert indultac ok-
talannul.

Semmic lesnec ezec mú erőnc ellen, Mert az
hew v'dön el vesnec hertelen, Semmic lesnec erős
gyallogünc ellen, Es az iò Numida louagoc ellen,
Igen nehezec ellenség gyalogi, Lábokat à fő-
ueny ió el be nyeli, Afegyuer nehéz, és terhò est
műveli, Illy hew v'dön somiusag őket őli.

Lám ez

Lám ez hadat hirrel melly nagynac mondiác,
Illy búc földén ehség miat elfogynac, Lassan lassan
meg döglenc, el hálnac, wy vitezec, vastagságot
nem szoktác.

Imè Károlly ő nagy méltóságúal, Mű pre-
danc leßen nagy kazdagságúal, Hatalmunkban
leßen az ő hadúal, Dúczokedúnc mű enyi soc
rabunckal.

Ast el hidiétec, vgyeközem ezen, Fegyuer, é-
lés, segítség böwen legyé, Fogyatkozás dolgaink
ban ne legyé, Soc Numida segítség velúnc legyé.

Rövid búal, tölletec ast kiuánó, Guletat meg
tartania akarom, E munkát fel vegyétec akara-
tom, Oltalmazását tú tölletec várom.

Igen örökédietec oltalmazni, Soliman Cza-
bárnac ast meg tartani, Ha hir newben akaroc
neuekődni, Hatalmas Czabártól soc jókat venni.

Ott a fő Törökec elő állánac, Sina Kefat, kit
fidónac, Haydin, Tabác, Salec velle valánac, Gya-
ser Agauál nagy bátron bolánac.

Czoda bátorsággal ast felfogadác, Várat há-
lálíg Czabárnac tartaná, Hitec neuec romlását
nem akarnác, Sőt meg öregbiteni ebből várnac.

Vgyan keßülnecc ezec Ian czároockal, Es válaga-
tot kezes Affrusockal, Guleta ba be menénecc az-
oockal, Batorsággal váriác Károily hadúal.

Batorságot búuekbe nagyot foktác, Barba-

rossa bouához igen biznac, Hisic, Hogy Karollyal fégyent vallatnac, Mert magoknac nagyot tulaydonnirnac.

Igen erős vala Guleta vára, Tunnis országac vala fő bástyáia, Azért óltalmára fitec vala, Mert országot az várból őrzic vala.

EZ ÉNEKNEC II. RÉSE.

Az erős Guleta várnac vitatásrol, és meg véuéstől.

CZafárnac hallyátoc már ki állását, Szárazra hadával ő ki állását, Erős Guleta vára meg állását, A két félneccot erős hartzolását.

Vitez Hadnagynac ő paranczola, Hogy gyalog had rend berént ki állana, Ió móddal, hogy ellenség ne árthatna, Mert loc pogán à tengerparton vala.

Lón loc lőuéldezés à pogánokra, Spaniol had ki álla à Szárazra, Soc gilyobist főra à pogánokra, A pogán nép ottan indulla vára.

Az Olafoc az vrán ki állanac, Vastustol lép rendben állatanac, Az vrán Németec is ki állanac, Vdeiglen ezec mind helyt állanac.

Rötenetes lőuéldezéslec lőnec, Az louagoc is ell ki költezénecc, Míg az álgyuc, főisámoc, költezénecc, Az gyalogoc addig mind rendbe lőnec, Ió reménfeggel Karolly is ki álla, A menybe-

h Isten-

24
li Isten nec hálát adà, Könnyörge, segítség lönne pő
gánra, Visselne gondot hada oltalmára,

Ott sęp móddal bölczé tábori iártata, Kęt to
rony kőst sęp sátozt fel vonnata, Salinarianac e-
gyic neue vala, Aquarianac tornya à másic vala.

Az Károly el válasta ő hadából, Seregeket ki
küldte taborából, Pogánokat kergette tábortól,
Bizuást czelekőthetlenc azoktól.

Czoda képpen az Affrusoc forgódnac, Mind
oránként azoc környül forgódnac, Louag, gya-
log, viánnoc sarkalkodnac, Kimiletlen kit kap-
hatnac le vágnac.

Spinda Ieronimus ott el essęc, Ki egy Numi-
datol el öklekőté, Vgyan azontól feie el vétetęc,
Kin az Károly Czáfár igen bánkodęc.

Ezenközbe más fő ember is vesęc, Federicus
Carectus ott ell vesęc, Numidákban puska mia soc
vesęc, Vastius ot sęp kęt sereget sörze.

Czac hamar à régi váras helyére, Karthago
régi templóma helyére, Kęt zászló népét allata az
helyre, Hogy lönnénc tábornac őrzésére.

Reménsęc mindékora nagy az Károlyal, Gya-
kran jár ki ő maga is Strazáual, Biszattyá népét
nagy batorssággal, Sémít néfél, tellyes bizodalómal.

Ezenközben Vastius gondol erre, Kęsit min-
dent tábor erősiére, Mindeneket biszát erőssén-
erre, Hogy ki ki mind gondollyon ő feiére.

Tesne

Tessene nagy erős munkálodást ezen, Mindent
rendbeli nép forgodis ezen, Fő nép is mind kapát
kezébe veszen, Köz néppel együtt erős munkát tessé.

Az el kezdet erősségnek nagy helye, Kénbert
mindent munka tételre, Mert az Károlyly intötte
őket erre, Hogy ez legyen nekic nagy őrzésekre.

Rólla Czáfár est végeste magában, Ha küseb
bec tessene is ez munkábá, Nagyob bátorsággal
tessene táborban, Nem olly soc vigyázás kel tabo-
rában.

Igen biznac az várbeli toluaioc, Táborra gya-
kran ell ki vtenec azoc, Kic miat nyughatatlanoc
Olafoc, A táborból löuöldestetnec azoc.

Ott egykorban az várból ki vtenec, A Salec-
kal lanczároci iouénc, Mind tábor erősségeig
menénc, Kikre Olafoc is ell ki menénc.

Sarnensis ki fő, ott kert vala, Salec népével ki-
ment vala, Salec láta tabortól messze vólna, Re-
tete, lön Sarnensis halála.

Ast látván ő népe ottan futaméc, De nehéz
nép Törökektől vágatéc, Sarnensis marháia mind
el nyeretéc, Síp látora törökektől meg fosztattéc.

Czac hamar feiet Sarnensisnac véuéc, Iob ke-
zéuel Barbarossanac küldéc, Zafloiat is aiándekő
be viuéc, Kiért nekic síp aiándéc küldetéc.

Rólla örömekben az várbeliac, Soc álgyu gi-
lyobist táborra sórnac, Taborbeliec igen somor-
kodnac, Hogy halála löt illy icles wrfinac, El-

27
Esmet más nap más fő Török ki vte, Neue Ta-
bac, ha ynalkorban ki iöue, Törökeckel fel hága-
à töltésre, Spanioloc kéfén véuéc eűekben.

Meg fárat Spaniolokban le vága, Mendefius
hadnagy sem baladhatà, Mert ő fegyueres és el né
futhatà, Kit az Tabac vgyan ott meg nyakaza.

A Sarmentus Férentznec ő záblóiat, El nyerc
és teritéc ő vtokat, Mert hallánac mindenfélè dob-
űókat, Ő ellenec valo induláűókat.

Igen hamar Károly is kéűült vala, Fegyueré-
ben oda érkezet vala, De à Török már az vár fe-
lé vala, Spaniolokat meg feddette vala.

Az dolgokon az Vastius meg indula, Minden
hadnagyokat ő egybe hua, Szadostűókat is mid-
elő hua, Azoknac ielen léteűben így űólla.

Soc gyözedelmeket mű Czafárunknac, Velem
őűue űorzettetec wrunknac, Mert nagy vólt ercie
mű iob karűknac, Diczireti, hire űép vólt hadűknac

Tűteket most czac rövid űóual intec, Előbi iò
hír neue ingerleec, Ne láttatűóc most erötlene-
k nec, Hol kellene lönnetec eröűűek nec.

A mostani vétűűegteket látűűatűóc, Hogy me-
uetic ez fegyuertelen látűóc, Mert látűűatűóc, hogy
ezec mind toluatűóc, Kérűec dolgotakat meg iob-
bicűűatűóc.

Tanacűűul én eűűt adom most tűűűektec, Paranc-
űűolattal is hadiom eűűt nektec, Vétűűűegteket diczi-
rettre vi-

rettre vigyétéc, Kiuel bégyenteket el törellyétéc.

Immar vétlégtéc vtán dicziretet, Magatok-
nac vegyétéc tisteféget, Ha ez vtán ilyen vakme-
rőféget, Czelekődne, vegyétéc wy hirt neuet.

Sietléggel reátoc ki vtésre, Kétfec legyétéc ő ra-
ioc menésre, Feienként vigyázzatoc tú mind erre,
Be ne balladianac az ő helyekre.

Reménségűnc talám múnket meg nem czall,
Vakmerőkne talám berencze fogal, Mindenkor
az vgy bátor búueknec ál, Bátor merész, gyakor-
ta a foc iót talál.

Ez elegyülésben meg történhetic, Őket v-
uén, vár kezünkbe eshetic, Dicziretes hir new nek-
tec adatic, Soha neuetec el nem feleyteric.

Gradeus, Azuares és Cisnerius, Rodericus, R-
palta, és Sarmentus, Didacus, Abila és Rinicius,
Mondác, beszéd: nálloc foganatos.

Igen fogadác, mindent czelekešne, Valami
fogálna az ió hír newne, Minden veszedelmet
semminéc vélne, Az ió intésne őc eleget tesne.

Ebben igen foc vdo nem mulhatéc, E dolog-
ban mikor harmad nap teléc, Törőcesmet ki vtán
bándekezzéc, Ben è tist Gyaffer Agánac adatéc.

Ez Gyaffer Aga foc ió lanczárokkal, Es kez v-
ues ió lóuo Affrusokkal, Sinte del búb ki vte az-
zokkal, Nagy vakmerő képpen társaságial.

Tabor töhelére őc fel hagánac, Nyilat, gilyo-
bit tá

bist táborra foránac, Spánioloc, Olasoc késsen vad
nac, Táborból két felől raioc rohannac.

Czac hammar Valtius harmat sereget, Ezecc
mellé boczátà segitseget, Rendele táborban álla
sereget, Külemb külemb segitő seregeket.

Oly erős viadal két fél közt tarta, Két fél tíf-
teség ért erőssen viua, Mind két félben nagy foc
ackor el hulla, Puska lővés miat bennecc foc hala.

Meg futamánac Ianczárocc, Affrusoc, Erős vi-
adalban Gyaffer hadnagyoc, El eslécc, és ez lön ő
futamássoc, Vágiác őket Spánioloc, Olasoc.

Igen sietnec az várban szálladni, Keresztényenec
sem akarnac tágulni, Várba egyútt akarnac vellecc
menni, Várbeli nép kezdesebbe venni.

Töröcc Sina látuán akarattyokat, Nem vár-
hatà mind kapun be azzokat, Keresztényenecel ki
zárta azokat, De pogánoc tuduán ál aytoiokat.

Igen gyorsac ál aytóra sietni, Keresztényenec né
sünnecc őket vágni, Mind az várig pogánokat hul
latni, Raytoc lét bosszúságot meg torlani.

Pocklul bánkodnac Gyafferren pogánoc, Ho-
gy el eset Gyaffer vitéz Agáioc, Velle el hullottac
sóc iò Ianczárocc, Vellecc ősbue vesstec vitéz Penusoc.

Egy vitéz, fő Olasackor el eslécc, Vitéz Dida-
cus Abilat el lővécc, Lővés mia Ripálda sebessédéc,
Sacc iò Spániol, Olas sebessédéc.

Rötnetesiül várból lővéldenznec, Visssa terés
G ij nehez Ke-

nehéz Keresztényeknek, Mert várból sűrűséggel
lőöldeznék, Lőés miat sőt Keresztények vesznék.

Pironkodnac az várbeli pogánoc, Meg esme
réc embereckel ő dolgoc, Várból ki vitévre nem lőn
tőb gődioc, Vár meg tartás lőn borsalmatofágoc.

E dologban nem sőt napoc mulánac, Fő né-
peket Károly hiva tanaczinac, Kickel el végeze,
Mondiác Sanczóknac, Hogy heába vődot ne mu-
lassánac.

Tanáczocon lőn, hogy az várbelieknek, Félelem
vian felelmet adianac, Tőbser bűvet venniek ne
hadianac, Igaz felelmet raioc baltisanac.

Vala Károly Czafárnac erre gondia, Mikép
pen Guleta várat meg rontsa, Tőroketeket várbá
mint meg baltsa, Élősecc, segítségeket el fogia.

Olly bép móddal várat kozbe vétete, Vastius-
sal sántzokat helyhebtete, Egy felől Spaniolokat
helyhebtete, Más felől sántzba Olafokat vete.

Tarabkokat, álgyukat nekic obta, Port, gi-
lyobist à sántzokba hordatà, Harmad sántzban
à Nemeteket hadià, Egybers mind ronczac az
várat akarià.

E három sántzban fő népeket hadia, Aurianac
is Czafár paranczola, Tisiben hogy ő is huen
el iarna, Negyed felől tengeriől várat rontsa.

Rőttenetesen várat vini kezdéc, Földen haró
felől lőnie kezdéc, Negyed felől Auria emberkö-
déc, A

déc, A tengerről lóuéssel iól forgodéc.

Rötenetes vala várnac viulása, Lóuéssel tól
mind félle föld reng vala, Mint ha vólna fő dnee
meg indulása, Füst mia el véteréc eg villága.

Ezen lóuéstól à tenger háborog, Elős forrás-
fal, raytékal fel forog, Mert sűrű lóuéssel Auria
sórog, Soc hajo sórbám lóuéstól czikorog.

Forgó Inac minden feiöl Kerebyenec, Földről
három feiöl, harom nemzerec, Mint mutattya ő
nekic tisteféec, Egyniást mellyic halladia me-
sterféec.

Oly rötenetes vala à roppogás, Lóués miat
mint yólna föld indulás, Vala sóútság és igen
nagy zugás, Ben valóknac romulás háboródás.

Gyakor lóuéstól az várnac kőfala, Bástyaiual
földre vizbe szakada, Várban soc pogán à miat
meg hala, Patanttyusoc mind el hullottac vala.

Az vár lóuést haynalban kebtéc vala, Óreg ál-
gyuckal délig löttéc vala, Négy felöl bánralan soc
álgyu vala, Sínertlen kikkel várat rontryac vala.

Régi vdotól foguan, à mint inác, Miólta ál-
gyu sórbámot találác, Il'yen rötenetes vóltát né
látác, Algyuknac illy sockafágát sem látác.

A lóuéstól dél búben meg sünnéec, Földiöl
à pórnac füstü fel kelléec, Meg nyilatkozéc vilá-
ga az egnee, Meg látic vár törés kerebyenec.

Seregenként minden záslo allyánac, Hat lay

torat mindeniknec adánac, Akarattya mert ez
Károly Czásárnac, Hogy menyenc ostromlása-
ra várnac.

Deréc ostróra hamar indulánac, Mikor trom-
bitác ostromra fútatnac, Mert Károly Czásártól
bátoritatnac, Nagy zörgéssel ostrólásra rohannac.

Olly igen emberkednec Spanioloc, Németec-
kel forgódnac az Olafoc, Igen félelmesec várban
pogánoc, Mind az által lőuöldeznec reaioc.

Minden felől töréssket meg hágác, Cefut Si-
nauval Törökec hogy látác, Magoc né bizuán ha-
marfutamánac, Fő Törökec Sinauval balladánac.

Imit amot várbol Töröc balladoz, Soc közzü-
lec tenger habiához kapoz, Véletlen vesélt az vő-
raioc hoz, Kin à keresztyén had igen vigadoz.

Nagy vigan az Spanioloc vadászác, Berkek-
ben à Törökeket fogdassác, Az vizen is Töröket
madarászác, Kimiletlen pogánokat nyakazzác.

Ot, soc pogán testet földre hullatnac, Mellyen
nagy őreme vagyő Károlynac, Vésedelmet hogy
láttya pogánoknac, Es lép nyereséget az ő hadánac

Soc álgyu bősámat várban találnac, Soc ha-
iókat az vár allól ki vonssnac, Kiken vigasága na-
gy az Károlynac, Sertelen bánattya Barbaros-
sánac.

Vagyon nagy gödban erről Barbarossa, Mint
országot Czásáránac tathassa, Károly ellen mit
meg öl-

27
meg óltalmashassa, Ségycen vallást mint táuol
tathassa.

Oly igen ez kár vallásson bánkodic, Ez hírt
haluán fertelé somorkodic, Elmeiébe igen meg
laborodic, Mindenképpen magábari veszekedic.

Gondolkodic magábá nagy dolgokról, Iken
valo dolga állapattyárol, Mint visselleyen gondot
méltoságáról, Nagy Turinis országac birodalmárol

Rövid v. ion Sina az Ianczarockal, Es velle el
balladot Affruiockal, Barbarossához érközéc az-
zockal, Velle meg maradot fő tárfaiual.

Azzokat meg látuán à Barbarossa, Sidalom
besédeket raioc hányà, Ségycé vallással azokat or-
tzazza, Es nagy fenyegetéssel pirongatà.

Czac hamar Sina, tárfai képeben, Barbarossá
nac felele ilyen képpen, Tudod dolgukat nekünc
mindenképpé, Vóltúc mindenkor vitezlo életbe.

Igazán ha szabad most vellec sólnunc, A míg
fegyueres embereckel vittunc, Dolgainkban mid
addig iól forgottunc, Semmi dolgunkban meg
nem fogyatkoztunc.

Ostán mikor pokolbeli ördeggel, Vinunc ke
letéc ó dúhösségéuel, Ki múnket ó rettenetes tizö-
uel, Iyesté, föld indulás felelméuel.

Semmi czodad ebböt neked ne legyen, A te
báued háberodást se tegyen, Ha elióttünc illy na
gy ellenfég ellen, Ki az varban semmit nem had-
ta éppen.

Igen

Igen nagy rőttenéssűnc lón dögától, E po-
kolbeli ördeg hatalmától, Égő tüze röttenetes vól-
tától, Czodállýac ástr, mint szabadultunc attól.

Sőt ez vtán à te iob szerenczedben, S'olgállúc
te neked minden vgyedben, Ha velunc lörtel vól-
na s'ömélyedbé, Te is meg röttétél volna s'üuedbé.

Segítséged lesűnc mű ez várasban, Ez várán-
nac, várnac meg tartásában, Tunnis orsbágnac
óltalmazásában, Ellenfégeddel valo viadalban.

Illy befédeket haluán Barbarossa, Lón ő ha-
ragiánac hátra hagyásza, Ó haragiát fordita na-
gy s'ép s'ókra, Inte őket orsbág óltalmazásra.

Minnyáian kérlec hogy most ez orsbág ért, El-
lenséggel viunc maradásunc ért, Iè hirunc ne-
uűnc ért, t'istefégűnc ért, Soliman Czabárnac
méltosága ért.

Olly bizonyal hissem én est s'üuemben, Gule-
tárol Károlyly illy nagy őremben, Nem lesen: Mert
es met fordul kezűnkben, Sőt lesen Károlyly nagy
kelerűségben.

Az Numida seregec ielen vadnac, Gyalog, lo-
uag, s'ép haddal velunc vádnac, Élni, halni, mű
melletűnc akarnac, Egyűt velunc solgálnac à
Czabárnac.

Nagy kazdagon Numidáknac fűzete, Fő né-
peket kazdagfággal terhele, Affrusoknac is kazda-
gon fűzete, Numida had nagyhiwséget ielente.

Ez Histo-

EZ HIST. ÉNEKNEC III. RÉSE.

Mint iőt Muleasses Király Károly Czafárhoz
Es mint hartzoltanac, &c.

DER ÉC viadal módiát immár el kezdem, Ha
most meg halgattyátoc én bebedem, Mule-
assáról bebedem el kezdem, Károlyhoz ő iővé-
set meg jelentem.

Régi király nemzetfégből ez vala, Ki ez előt
Coronás király vala, Tunnis országban wraiko-
dic vala, Barbarossától ki vzetet vala.

Ez dolgokban Czafár mikor forgana, Azon
közbe Muleasses el iuta, Tulló Numidiából ki iőt
vala, Dorax herczeggel Czafárhoz iőt vala.

Akkor Károly Czafár ő sátorában, Ségkiben
vi vala meltofogában, Muleassét hogy be viuéc
sátorban, Kinec nagy bizodalma az Károlyba.

Siet meg apolni Czafár iob kezét, Enel mu-
tatni engedelmiségét, Keresztyén Czafárhoz ő
nagy hiwiségét, Hozza iő keduet és nagy re-
meniségét.

Deréc sava tolmác által erről lön, Károly
Czafárnac könyörgést erről tön, Hogy orszagát
Károly neki meg adna, Mert kezében leben à
mint ő látna.

Eset monda: Hatalmas Czafár, én hissem, A-
zért hozot ide az én Istenem, Noha felég eddel

H külembez

külembez hitem, Királylagomra légy nagy segit
ségem.

Vgyan azzon nagy Istent én is vallom, Ki az
egyet teremttöte imádom, Im országó kezében
látom, Nyiluan valo gyözedelmedet látom.

A közenséggel valo ellenéget, löttel meg ró-
tani kegyetlenséget, Kin iob rébére vettél gyöze-
delmet, Mert kezében látom fő erősséget.

Látom nyiluan, hogy ő gonoszlágokat, Most
meg fűzetic soc toluayláiokat, Te általad hisbé lako-
lásokat, Touáb nem visic ő gonoszlágokat.

Kegyetlenségeket mostan meg rontod, Ez or-
szágot tudom hogy el foglallod, De reménségem,
hogy nekem meg adod, Mert est mutattya Cza-
sári nagy vóltod.

Olly engedelmessen adót meg adni, Kébb lebec
fellegednec bolgálatni, A míg éllec nagy hiwség-
gel engedni, Iò rétedről soha nem fekytközni.

Soha kétléged felöllem ne legyen, Iò tételed ne-
kem kezessém leßen, El vót iò tétel feledue nem le-
ßen, Mert én fűuemben ez be iruan leßen.

Ellenségim ellen Siciábol, Segitféged várcc
s Sardiniabol, Felleged közel valo országidból,
Hissem segitféguül lési iò vóltotbol.

Régi nemzetségem, hissem meg nézed, En Ki-
rály nemzetésem meg tekinted, Mert Czasár vagy
romlássom könyörülled, Meg vót országot kezé-
ben erefted.

Véle-

Velekedetlen Károly meg felel, Tolmác által hamar felell ezekre, Vgyeközött nagy soc vdi erre, Hogy toluaiokat földről eltörellye.

Itt meg fűzetéssé soc toluayhát, Barbarossával az ő soc rablását, Segitlegül hitta mennyei atyát, Es à Christust, egy Megváltó bent fiát.

Czac meg lássa, hogy ő hitet meg tarcza, Mert kétféges, mint Penusoknac módia, Meg véuen országát, neki meg adia, A mit mondor, czac magát ahoz tarcza.

Iò keduel est Muleassies halgata, Károly iò fádékárol hálát ada, Mindeneket nekie fel fogada, Mind à löne, à mit Czásár akarna.

Azért Czásár királynac kezét foga, Mellyel neki nagy kegyelmet mutata, Egy ssep látort közel fel vonatà, Muleassiest à sátorba fálita.

Czeleködic Király nagy emberféggel, Esmerködni erőkedic fő néppel, A tábort meg körüli fő népeckel, Nezi tábort melly nagy erőfítéssel.

Ott álgyuknac, taraszkoknac sokságát, Hogy meg néze hadi sörbám soc vóktát, Czodállya à Károlynac soc puskását, Tábornac hertelen illy munkáiát.

Meg kérdezéc ő tölle az Hadnagyoc, Barbarossa ellen ha elég hadoc, Sömbe viadalhoz ha va gyon módio, Ha meg verethetnéc töllec toluaioc.

Meg felele Király erre azzoknac, Iolehet, nagy

Hij hada

hada Barbarossának, Penusoc nem ió sűuel hozza vadnac, Fegyuertelen seregeket Numidáknac.

Egy keues Töróc fin népe ki vagon, Mellyhöz neki fő bizodalma vagon, Ne vélyéc hogy az soc viadalt állyon, Sokat azokban meg halnia hadion.

Numidákat viadalnac álattya, Azzockal Penusokat ki boczáttya, Azokon tú sűueteket próbállya, Ianczárokat ő sűksegére rarttya.

Deréc hada Penusoc és Numidác, Azokat velletec sőmbe vitattya, Kiknee véret velletec ki ontattya, Ielen lesnec, ha győzedelmet láttya.

A mit művelhet az ő vérec kőuül, A Törökek nec veszedelme kőuül, Mindent kétért másnac veszedelméuel, Az Affricabeliek nec vérecek.

Tú nektec pediglen az viadalban, Sullyosb semmi nem lesen dolgotokban, Mint hogy lesnec hęw vdon sőmiuságban, Hanem ha hordostoc vizet hordókban.

A napnac forrosága és sőmiuság, Viadaltokban lesen ártalmasság, Nap hęwsegétől, fegyuertől faratság, Ebből ió tú reatoc nagy sőmiuság,

Czafárnac est hadnagyoc meg besélléc, Mellyen sűue igen meg vidámodéc, Győzedelmre ezen indultatéc, Bizonyos reménsegbé bár orodéc.

Rőuid hartzog napoként történénc, Töróc s Numida louagoc ki ionec, Táboiból, Spanioloc is ki me-

is ki mēnee, Vtközéssēc, kemény hartzoc ot lefneē

Egykorban pogánoc apro álgyukat, Nem
mēssē taborhoz vonác azokat, Taborra mind lő-
uēldözēc azokat, Igy mutattyác az ő bátorságokat.

Rólla Károlyly nem sokat gondolkodēc, Tá-
bor őrzésfēre had rendeltettēc, Montegius Czafár-
tól ki küldettēc, Pogánockal sēp viadal kezdetēc.

Vgyan Czafár sēp seregeket sörze, Louago-
kat, gyalogokat rende, Kiekel à taborbol hartz-
ra ki mēne, Pogánockal vgyeköznie kezdē.

Montegius hamar sebefedēc, Egy fő Numi-
datól meg ökleltettēc, Garzias Lassius is ot el essēc
Spaniol Karaffától meg tartattēc.

Foglyya mert ot essic vala Garzias, Federicus
Karaffa neki hiw társ, Kitől törtinēc társa ért vér-
ontás, Ő maga vérēben is lōn ki omlás.

Ebt látuan Károlyly, à fegyueressēckel, Segitfē
gūl mēne nagy sietsēggel, Pogánoc ot létēt nem
túrhetēc el, Meg futamánac ēc hertelensēggel.

Az álgyu sōifámokat el hagyánac, Mind az
által futásban hártzolánac, Mind két fēlben sokan
ot el hullánac, Sūō lőucssēc az hartzon valánac.

Istent, sēnt Iacobot Károlyly kiálttya, Egeē hā-
dánac hartzon ez ielt hagyja, Poncius András el
eytue ot lártya, Louag vti pogántól sēbadittya.

Czac keues Gōiōg louagia Károlynac, Kie po-
gánhoz hartzon hasonlitatnac, Pogán ellen har-
tizon igem

rzon igen forgódnac, Coroneus Lázár Hadnagy azzoknac.

Illyenképpen hogy az hartz végeftetéc, Harmincz ezer pogán őšue gyútetéc, A Barbarosától bátoritatéc, Hadnagyul egy Numida pap adatéc.

Vala egy torony Kartagónac dombián, Kiben az Károlly űép népet űalituán, Tábor legyen toronyból őltalmazuán, Ez toronyra vala pogán induluán.

Meg űorítottác vala à toronyban, Spanioloc valánac már nagy kinban, Tűz és űűst miat vadnac ohaytásban, Pogánoktól erős ostromlatásbá.

Seregeckel haluán Károlly indulla, Gyalagokkal, louaggal űépen mozdulla, Erős viadalt pogánnal tartá, Kiket végre Károlly meg futamta.

Az pogánokban űockat le vagánac, Ott halála lón nagy Numida papnac, Velle őšue ieles űő Numidáknac, űép nyeresége lón Károlly hadánac.

Czoda bátorűága Károlly Czafárnac, Ielen akkor lónni minden dolgánac, Tekintetet ád ő méltoságánac, Hirt neuet hagyot vtána valóknac.

Vala egy nihány ot à űő népekben, Kic valánac illyen vgyeközésben, Hogy elég vólna már à tiűteűégben, Meg teritenéc Károllyt ő földében.

Nem tūrhetéc akarattyoc ielentéc, Tanácsokat Czafárnac meg említéc, Czafártól beűédec meg halgatatéc, Végezetre hogy dolgokat végezéc.

Dorgalás

Dorgálás képpen Czafár nekic állja, Mint fe-
lékenieket feddette vala, Mert ő dolgot alkolmat-
lanság vala, Felele, miuel ő búuec rakua vala.

Ott à Czafár ell kezdé ő beszédet, Hogy ne
feltenéc semmiben bómélljét, Mert Kerebtyéniség
óltalmaért feiét, Nem fánya, és ki ontani ő véjét.

Sőt azért iót mostan ő Affricába, Hogy gő
dot vissele méltoságára, Kerebtyén országoknak
óltalmára, Pogánoknak lonne nagy romlásfokra.

Ezec hogy ha így nem történhetnéne, Lon-
ne tiszteséges halál feiknek, Adnác meg így lelke-
ket Isteneknek, Így is béggyenségec tauol legyenec.

Váriác czac meg már az hólnapi napot, Meg
láttyác pogannal viadallyokat, Mert Isten vezérli
az ő hadokat, Ő vissele nekic mindé gondiokat.

El kezdé dolgoknak békét hadianac, Vitte-
zeknek felelmet ne adianac, Bátor búuet ő magok-
nac fogianac, Könyörgéssel Istenhöz ohaytsanac.

Ne félyenec, Mert ő az ellenséggel, Sön be
meg vi bátron à pogán néppel, Az egy igazság
ért kegyetlenekkel, Isten ielen leßen ő hiuciuel.

Töltéseket tesne Gulera várán, Minden felől
az vár meg omlot falán, Sietéggel mindenec ké-
sen áluán, Gulera varába népét válastuán.

Vagyó Czafár el indullo fándékban, Kegycs
Istenéhez fel kiáltásban, Kéri ferenczesite ő ha-
dában, Vegye őket fent fánya árnyékában.

Soc olay

Soc olay kerrec, kic környül valónac, Kinec ál-
tal azoc el járónac, Ha mi czalárdlaga vólna
pogánac, Hamar mindé hírt kimec meg hozónac.

EZ HIST. ÉNEKNEC III. RÉSE.

Az vitézetről, mint lőt Károly Czásár diadalmos
à Barbarossa ellen, Es mint éltötte Muleasselt
az ő elebeli Tunetum Királyi fékiben.

VEGYŰC elő két had sőmbe állását, De-
réc s-rént hadac sőmbe viúását, Pogano-
kon Károly boszú állását, Muleasselnec helyére
állását.

Paranczola Czásár az Vastiusnac, Hogy in-
dióia lönne sęp hadónac, Viadalhoz rendelye
módiát annac, Kéfé léuén hadac, meg indullyanac
Rendele el Vastius az hadakar, Bal kéz felől
sárnyul az Olasokat, Job kéz felől hadià Spanio-
lokat, Közébben Németeket és álgyukat.

Elől forgódic sęp sörrel Vastius, Mert fő had
nagy vala, bölcz, igen okos, Sűueben is vala na-
gy bátorfagos, Károly vala béne nagy bizodalmos.

Czásár helyét hadià közep zázlónál, Vala-
gatorvitézekkel, wrackal, Fegyueres louagockal
gyalogockal, Nagy sőc jámbor vitézlő ferfiackal.

Albanust válastra hátul járóban, Mellé adà
fegyueres louagokban, Gyalog fegyuerestec és
puskásfok-

puskássokbá, Hogy forgódnéc, lönne bátor dolgábá.

Trombitát futatá, Dobot vteret, S tēpen rendelt
haddal Károly erede, Lusitanus Laios vagyou me-
lete, Mert fogorlág a forgódic melete.

Vala Salernitanus Olaf hadnagy, Vén Alar-
ko vala Spaniol hadnagy, Ebersteynius vala Ni-
met hadnagy, Mint iamboroc forgodnac, és egy
sem lág.

Rőtrenetes had indulássá módia, S tēp hadak-
nac sūrō lobog zászlóia, Zōreg dobia, harlag sōc
trombitáia, Karolly Czásár magábá est vigadia.

Az el rendelt hadat mind sēllet el iaria, Minden
rendeket erőssen bisztattya, És nagy intésseckel ba-
torittya, Hadnagiokat viadalhoz oktattya.

Diadalmat nagy bizonnyal rémēli, S tēuēnec
bátorlág a erre vissi, Erőssen Istennec iouóltát hisi,
Bisztatásat hada előt így kezdi.

Emlekōzzetec meg erről vitezec, Soc gyōze-
delmet nekē sōrzettetec, Allatā nem vōlt sēgyenbe
esestec, Sōt vōlt dicziretes gyōzedelmetec.

Oly hires vōlt mindenbē vitezēgtec, Mēssē hal-
lot io hiretec neuetec, Dicziretes vōlt tū had vissē-
lestec, De most tū sēb és iob hirt neuet vāstec,

Pogán ellen most erőssē viatoc, Az Istemben le-
gyen bizodalmatoc, Gyōzedelmet ő általa váriá-
toc, Reménségben hidiétec, nem czallatoc.

A segít meg, á ki ért hadakostoc, Mert most hit

Ellenségi ellen vitoc, Bizonyal segislegét meg lát
tyatoc, Szép nyereségeckel meg kazdagultoc.

Túrietc azért most az nap hewségét, Es fe-
gyueretek nec ő nehezlegét, Ez nagy főuenyt és
pornac fel kelését, Mutassátoc búuetec keménlegét.

Reia Károllynac vitezec fele nec, Ó bauára ne-
ki illy vállast te nec, Fel kiáltuán, mindenre kébec
le nec, Minden nyauallyát tütön el benued nec.

Ótet Királya nem czac Affricában, De még
Coronázos Ierusalembe, Sent koporso lehen ba
badulásban, Ótet fel emelic illy méltóságban.

Pogánockal kébec oc hadakozni, Bátorfággal
most is főmbe meg vini, Régi győzedelmeket
wyítani, Igaz hit melet mindent el benuedni.

Ebt végezuén Vastius maga mellé, Válogatá
ő forgodással mellé, Iò Spaniolokban válasta mel-
lé, Két zászló allya puskást feic mellé.

Rei oc vrnec soc felől pogánoc, Könnyű sier-
rel mert vadnac az Affrusoc, Lőuöldezic azzokat
à puskástoc, Kic elöt gyakran furnac pogánoc.

Forgódnac ott Spanioloc, Olafoc, Bistattás-
salielen vadnac Hadnagyoc, Ingerked nec ő vel-
lec à Pogánoc, Sokbor futánac, sokbor ternenec azoc.

Imè vitezec hewség nec miatta, A fegyuer ne-
hezlegé nec alatta, Bágyadnac főmifágnac mi-
atta, Futua sier nec egy meg látot kútra.

Lön è miat meg romlása rendek nec, Maga
hordoc.

24
hordóckal hordássa vizeknek, Meg nem bünnie
obstatni seregeknek, De nem lehet enyhítése hęw-
ségnek.

Igen haragbıc Vastius magában, Hátra veri
népet a rend állásban, Sokan vadnac fő fogadat
lanlágban, Kin Czásár is meg haraguéc magábá.

Vtánnoc indula meg nem túrhere, Sokaknac
az hátokat ott meg vere, Seregekbe azokat visbá
vzze, Meg bomlot rendeket így meg epűce.

Mikor késű berezue seregec mennec, Pogán fe-
löl ottan hirec iouéneć, Tunetumól három mély
föld iötteneć, Viadalhoz őc szépen késűlteneć.

Ez hír haluán Károlyly igen forgódic, Hada
tölle igen bátoritatic, Vastiuszol minden rend el-
iáratıc, Meg bomlás rendekben nem találtatic.

Igen hamar két had főmbe érkezic, Barba-
rossa hada nagynac láttatic, Bizonyal báz ezer-
nec az mondatic, Sűrő záslockal had ékesnec tetzic.

Vonata elő pogán soc áldgyukat, Keresűyének
re lötete azokat, Hogy meg boncza szépen bór-
zet hadokat, De nem tehete aual ártalmakat.

Siet Vastius is arra gondolni, A pogánokra
áldgyukat vonnatni, De látuan annac késűdelmet
lónni, Kezde ebben tanácsát változtatni.

Vitęzec főue nagy geriedéslekben, Vadnac
viadalhoz nagy iell kérésben, Daulus Vastius ő-
rül főueben, Hogy illy iò ielt esmer az vitęzekben.

Nagy iò keduel erròl Károllyal s'òlla, Nèki tet-
zic álgyu nera s'ükfég vólna, Melly nem minden-
kor hasonra solgálna, Vitézekben ò most nagy
iò ielt látna.

Itt történhetic è kéfedelembòl, A pogánfág
s'üuet véssen ezekbòl, Mú vitézúnc s'üue lassodícc
ebbòl, Ne kételkedünc mú gyözedelmünk bòl.

Czáfár erre Vastiusnac fekle, Dauale, A mú
nèked tetzic ebbe, En is vagyoc most azon érte-
lembe, Az vitézek nec futás te ielt ebbe.

Vigan meg s'örzem ebr, Vastius monda, Czá-
fárral à seregetek b'istata, Viadakra nagy s'épen
bátorità, Az vrán Károlly Czáfárt meg solira.

Már én is élec én birodalmammal, Te töléd a-
datot hadnagyságommal, Paranczolcc nèked
hogy hamarfággal, Innét táuozzál Czáfár gyor-
salsággal.

Sietféggel meny nèked rendelt helyedre, Törté-
netbòl ne légy vesédelmünkre, Mind ez egész had-
nac nagy veséflére, Mert egy gilyo bis v'itat nyit-
czekre.

Arra Károlly mossolyoduán felele, S'òlla nèki
Ettòl semmit ne félne, Mert nincz Czáfárokról
emlekozetbe, Hogy senki veset el álgyu lóuésbe.

Leg ottan azért Károlly meg indula, Az ò nè-
ki rendelt helyre be álla, A közbe soc dob, trom-
bita s'ólala, Ròttenetessen had òs'ue roppana.

Vagyon

Vagyon két felől oly erős kiáltás, Röttenetes
nagy czattogás, ropogás, Tetzic hogy lefen eg
ből sackadozás, Es hogy allatoc vagyon föld in-
dulás.

A keresztényenc fűrön lőöldeznec, Gilyobif-
sockal pogánokat vesztnecc, A pogánoc is akinc
czelekesnecc, Nyilat, gilyobist fűrön raioc hintnecc.

Tertinetből Ferdinandus Gontzaga, Ki leg e-
löl v'közéc pogánokra, Egy fő Numida herizeg-
get le vága, Vtánna valóknac s'p v'rat nyita.

Ott hamar háromfázat pogánokban, Elő-
uöldeznécc az Affrusokban, Kin pogánoc lönecc
háborodásbá, Es az álgyc melől meg indulásbá.

Röttenetesen futásokban hulnac, Kereszt-
yénktől lötetnecc, vágatnac, A Barbarossa hada mel-
lé futnac, Meg t'erésre nem bátoritathatnac.

Ezec félelmet Barbarossa látván, Ottan hadi
tanáczat meg fordituán, Ellensége ellöt lön meg
induluán, Tunetumban ő hadát be s'álituán.

Meg s'álita à több furo népeket, Váras körüyül
az hostatokban őket, Seregenként mind el rende-
le őket, Es maga mellé tarta törőkeket.

Gondolkodic, az ő esét forgattya, Mint Ká-
rollyó s'egyenét meg torollya, Erős bőssuiát mit
rayta meg állya, Solimannac mint az orfágot
tarcza.

E meg löt dolgon Károlly vigadoza, Ellenség

táborra helyére állá, Erről fő népeckel tanácsot
tarta, Hogy másod nap Tunetumot meg állya.
Nagy félelmecc Pogánoc búuét állác, Károly
tanácsát mert nekic meg hozác, A Numidác mi-
kot è hírt meg hallác, Barbarossát seregenként el
hadiác.

Ezeken Barbarossá meg iyede, Szokásán al felet-
teb meg röttene, Czoda dolgot ő gondolnia kez-
de, Melly gondolatot fő népeckel közle.

Röttenetes vala ő gondolattyá, Mert vala hat
ezer Keresztyn rabia, Tunetum tömletze ezeket
tarttya, Meg ölnie ezeket mind akaria.

Igen visssa tetzéc Czefut Sinasnac, Hammar
bólla erről Barbarossánac, Nem illic est műuelnie
Királlynac, Tisztésége ellen Coronaiánac.

Sinas mondia, Mert erről felelmedet, Károly-
nac ielented röttegésedet, Félelmedben kétségbe
esésedet, Meg fertesztened iò hír neuedet.

Hamar euel iò híred ferteszteted, Vitczeket illy
dolgoddal röttented, Ó bátorságokat euel el ves-
ted, Táuozzéc tölled ez czelekedésed.

Vgyan czac az, E dolgot hátra hagyad, Soli-
man Czásár haragiat meg lássad, Ez dolgoddal
ellened ne indiczad; Az ő nagy méltóságat meg
gondollyad.

Meg állá haragia Barbarossánac, Engede à
Czefut Sing bauánac, Meg engede életeket rab-
boknac

boknac, Várból niene templomába várasnac.

A Metfedbe alá méne hadáual, S'ömbe legy en az várasbelieckel, Nagy Tunetumbeli fő wr fiackal, Végézzen maradáffokról azockal.

Nagy örem ádatéc fegény raboknac, Két fő Töróc folánac egymásnac, S'abaditói lönnénc raboknac, Az várat meg vénéc Károlyly Czafárnac

Ieles dolgot akarnac czeleködni, Poganfágot akarnac hátra hadni, Régi valláffokrol még emleközni, Istenben, s' Iéfus Christusban öc hinni.

Vala egyic Spaniol nemzetfégeből, Neue Ferentz neki Medeliombol, Memim neue à Töróc neuezetből, Rab nézetféget ki meg fána fúwból.

A másic neue Catareus Vintze, Dalmata ö, de Törökül más neue, Ez herelt vala, Gyaffer Aga neue, Méltó nekiec neuec emleközetre.

Es hogy Barbarossa méne várasban, Meglát uán, hogy keueş Töróc az várban, Hertelen lön à tömletz fel rontásban, Mind à hat ezer rab szabadulásban.

Ezec várban à fegyuer tarto házat, Fel töréc, fegyueressitéc magokat, Imit amot ben valo poganokat, S'örnyen vágác vár piarzon azzokat.

Végre vár kapuiára sietnec, Ramáda Agáual nygeközénec, A Törökec töllec meg gyözeténec Vár kapuián töllec ki vzeténec.

Igen hamar siet Barbarossához, Olly hírt vissen, ki

Ben, ki önekie gonos, Az Czufut Sinára nagy át
kókat hoz, Hogy ő löt volna búuel à rabokhoz.

Vigan rabot várbelieket tesnec, Kerestryén
el nyert záslókat ki tesnec, Porr fel gyutással is ie
leket tesnec, Károly hadaba őc így hirt ielentnec.

Ezenközbe mennec Muleasshöz, Tunetum
bol ő régi Királyokhoz, Wy hirt mondnac nagy
Tunetum varához, Gyakor hirec hamar iutnac
Karollyhoz.

Igen hamar à Czásár el creste, Gyahent és
Bucka Nyirat gyorsan küldé, S'ép haddal várba
à Rabokhoz küldé, Várbelieket aual erőste.

Nagy somoru keduel à Barbarossa, Méne kö
nyörgeni vár kapuiára, De tekintet nem lön mélt
toságára, Mert emleköznecc régi bándekára.

Vellec sockat pogán nem beszélhete, Láta dol
ga neki ot iól nem lönne, Nem iól bannac várbe
licc ő velle, Nyilat kezéből ráioc lőuöldeze.

Ő dolgáról nem sokat gondolkodéc, Fut
másra népéuel kábolódéc, Het ezer sámu haddal
meg futaméc, Hipponba sietni vgyeközéc.

Reytötte vala ot el soc gallyait, Vizbe meritöt
te vala nasádit, Várban hatta vala hadi sörbá
mit, Vár erősségére ő hiw solgait.

Az vár vala, váras egyic kézében, Vagyon
reménsege ő hiueiben, Hogy felölle nem estenec
kéttségben, Figyelmesec vóltac az vár őrzésben.

Fel vona-

Fel vonatà oda iutuan hayoit, Fel rakatà min-
den hadi sörbãmit, Esmet hadia várban hiw söl-
gait, Kiknec aianla minden segitlégit.

Igen siet ő az Algeriomba, Eueznie az ő bi-
rodalmába, Ifsianta meg vót sèp Királlyagába,
Semmi reménsege nincz Tunetumba.

Deréc haddal à Károolly meg indula, De hogy
ellenfég futásiat meg halla, Genuai Adamot el vá-
lasta, Sèp haiockal pógán ellen indita.

Ez hogy közelget vala poganokra, Látà ké-
sèc vólnánac viadalta, Nem esmere ő elég vóltac
arra, Nem lón bátorsága menni azokra.

A pogán sem vze keresztényéneket, Mert nem
tudta ő erőtlenésegeket, Tudatlanság mia valla ez
vétket, Algeriomba viué Törökeket.

Czáfár hogy közelget vala hadáual, Tunc-
tumhoz à győzedelmes haddal, Váras népe ki
iöuenec à kolczal, Hogy Czáfárt be fogadiac vi-
gafággal.

Muleassès könyöreg à Károollynac, Kegyelmes
legyen várasbelieknec, De nem hihet Károolly sem-
mit azoknac, Mert né állottac á fogadáffoknac.

Ez elöt, Mert hò pénst ígértac vala, Egè had
nac, èfogadás löt vala, Elöb elöb mind mutogat-
tac vala, Mind az oráig meg sem adtac vala.

Igen siet Vastius be várasba, Várasbol esmet
siet be az varba, Hól fogadiac ötet nagy vigafág

K ba, Egy

ba, Egy rab reytet kénchezet neki mutata.

Meg mutata Vastiusnac egy kutat, Abban
lónni harmincz ezer aranyat, Ki halásza Vastius
azokat, Neki végre Czásár ada azzokat.

Ezenközbe városba lép seregec, Be érkeznee
seregenként vitezec, Olasoc, Spanioloc, és Né-
metec, Predaláshoz kezdéne ott mind ezec.

Minden felé tesnee kapdosásokat, Vágiác az
engedetlé Penusokat, Predára hányác foc kazdag
sagokat, Nagy foc ezüsteket és aranyokat.

Olly keferues lón ez Muleasséne, Hogy láta
veszedelnet nemzeténe, Mert Németec nem ked-
ueznee senkinec, Kiméletlé mindeneket meg ölnee.

Raytoc semmit azoc nem könyörülnee, Spa-
nioloc kazdaglágnac örülnee, Pogán ölését hat-
tác Németeknek, Olasokkal oc aranyat keresnee.

Ezenközbe Muleassé Czásárnac, Könyörög,
legyen kegyelmes várasnac, Kiáltatà Czásár ot az
hadaknac, Hogy véget vessene az vér ontásnac.

Senki embert ne ölyyen paranczola, Foglyot
se fogion ast erőssen hadià, A ki nem fogadna,
meg nyakastattya, Így vérontást vitezekkel ha-
gyattya.

Serény iffiatskákat és szép leányokat, Reyte-
gernee el azért asszonyokat, Titkony tengerre ik-
tattya azokat, Vitezec mert nem túrhetic ma-
gokat.

E loc ödekléstől és predalástól, Késsen búnné-
nec meg raggadozástól, Meg kazdagitattánac
az váraستól, Tunetom váraستا kazdagساغától.

Vége hogy lön è nagy loc ödeklésnec, Viréz
lő népec meg czendebedénec, Vigan nyereségeken
örüendénec, Halákat adánac à nagy Istennec.

Öruendésse Károlynac is vagon, Mert Tun-
nis ország ö kezében vagon, Czac egy dolgon
néki bánattya vagon, Barbararossa hogy bar-
badساغban vagon.

Lön könyörgésse esmet à Királynac, Hogy
hiuen volgal hótaig Károlynac, Czac ö legyen
királya az orساغnac, Meg füzeti adaiát à Cza-
bárnac.

Igen nagy kegyelmessége Károlynac, Meg
engede orساغát à Királynac, Illy móddal, hogy
hiw legyen mint wránac, Mind pediglen az ö
maradékinac.

Sebes lép két madarásso Sólymokat, Numidi-
ai két hamar louakat, Adoba Károlynac adia az-
zokat, Estendenként meg küldie ö azokat.

Ellensége legyen Töröc Czabárnac, Barátسا-
gát ne vegye Solimannac, Igy leßen baráttya Ká-
rolly Czabárnac, Mert Károly által wra orساغánac.

Hò pénst füzessen Guletaiaknac, Válogatot
ezer Spanioloknac, Vétké eben ne eséc Királynac,
Igy marad békelegében orساغnac.

K ij

Mert

Mert Károly Czásár a Guleta várát, Magánac tartà Affrica bástyaiát, Benne hadià soc vitez-
lő solgaiát, Illy móddal ada Királynac orszagát.

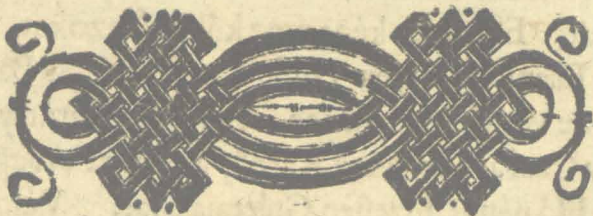
Győzedelmes haddal Károly meg tere, Sicilia-
ba ő vissza őueze, S'ep győzedelménc nagy lön
ő hire, Soc felől mennec hada nézészere.

Nagy hála adást tessen Károly Isten nec, Igaz
hatalmas gond viselőinec, Irgalmas és kegyel-
mes vezérénc, Őtet valla minden segítégénc.

Ezeket ki be rendele versekben, Iouist olua-
sa egy iò keduében, Ha ki oluafni akaria b'ueeb-
ben, Meg talállya harmintz negyed könyuében.

Más fel ezer hetuen egy estendőben, Mikor
közjelgetnénc à böyt kezébben, Kalota sekben ve-
gezéc Erdelben, Nagy dicziret Wt Isten nec men-
nyekben.

Laus Deo. Finis.

CRONICA

MELLYBEN MEG IRATATTIC

Prister Iohannis, Az az, A nagy Ianos Pap

Czafárnac igen nagy Czafári birodal-

ma, Ki Indiában bir igen nagy

böw földén.

SO C Dolgokról wrac már nektec bőltá,
Historiák ből lép dolgokat irtam, Ieles
dolgokat versekben ki adtam, S'ölloc
most Indiarol mit oluastam.

Pananb' lönné hogy ha est el halgatnám. Mit
arról értöttem ha ki nem adnám, Czac hiába én
magamnac tartanám, A kic nem tudiac, azzok-
tól meg vonnám.

Emlekezem azért nagy Indiarol, Feiedelmé-
röl, á nagy Ianos paprol, Ianos papnac ó nagy
birodalmárol, Feiedelemsége állapatryárol.

Czac róuid beféddelel neuzeritöl, Indusfoknac
keresztényenné létekröl, Keresztényenségeknec az ó ren-
diröl, Halgassátoc ieles dolgot ezekiröl.

Tatár Czafárnac nagy ó birodalma, Mellyel
határos nemes nagy India, Indus viziröl vörte ne-
uét India, Hobbu és b'elles neki birodalma.

✕ A nap fel kellésiröl nap nyugatig, Három e-
zer, három száz, negyuen öt inelly földig, Ebak-

rol Délre enyire nyutozic, Harom ezer, nyóltz
száz, és tizen négyig.

A Christus születésének utánna, Mikor irnac
vala az ió nyóltz százban, Ogerus Hertzeg Da-
na Markában, Attyafiaiual lön ió szándékban.

Be hiaruán tizen öt attyafiát, Meg beszélén
azzoknac ió szándékát, Inte, öregbiczéc Christus
országát, Vehesséc Christustól ennec iutalmát.

Ianos, à Frisiai Király fia, Kinéc Gondebo-
riff vala az attya, Ogerus szándékát mikor meg
halla, Iámbor vala, Hertzeg mellé ment vala.

Lönc az attyafiác késülésben, Nagy remén-
ségeg vagyon az Istenben, Segitsegég lesén min-
den vgyekben, Erössen biznac Christ' s'et neuebé.

Ió reménféggel táborban állánac, Husz ezer
fegyueres louaggal vadnac, Segitsegül Istent hiuán
indulnac, Bizodalommal, bátorféggal vadnac.

A nagy Isten hiueit meg segite, Gyözedelmec-
kel vgyekben szerete, Átaloc pogánokat meg te-
rite, Igaz-vallásban őket fel épüte.

Czac hamar öt nagy soc tartományokat, Si-
geteket, és soc ió országokat, Meg haytánac Chri-
stusnac váralokat, Magoknac szörzének wraóságokat

Magasságbeli felleges Istennek, Hálát adnac
kegyes teremtoieknek, Hogy így vissele vgyeit
népének, Istent vallac ő gond visseletoieknek.

A meg vót, meg haytot s'ep országokat, Az
Ogerus

Ogerus kiuánuán igazakat, S'olituán tizen öst
attyafiaikat, Nêkic östra külön királyságokat.

Gondeboriff fia az Ianos vala, Isten ayitatos
ki vala, A többi czufflágban neueb'téc vala, Ia-
nos papnac az iámbort hiyác vala.

Nagy Indiát öc soc tartomönyokkal, Mikor
birnác soc S'igettel, országgal, Meg épütöttéc hit-
nec vallásáual, Vigadnac hogy Isten vagon ha-
dockal.

Imè törtinéc az ö Hadnagyoknac, Betegsé-
ge bátyyoknac Ogerusnac, Kin busulásloc lön
attyafiaknac, Testamentoma ez lön Ogerusnac.

Fiát Gondeboriffnac, Ianos papot, Látuán
benne nagy ayitatoslágot, Hogy meg tarthassa
hitbé pogáságot, Nêki hadia ot az fő birodalmat.

Isten igéie hogy inkább meg állyon, Pogánok
bollöt nép köst meg maradion, Töb attyafiánac
ö paranczollyó. Ianos pap Czafárnac mind adót
adion.

Czoda engedelmesléc attyafiac, Az Ianos
papnac öc hiuec valánac, Adót adánac nêki, Bol-
galánac, Mint köstec válastot fő Czafároknac.

Olly b'orgalmatos Ianos pap dolgában, Istét
hirdetteti soc országban, Erölsiti igaz hit vallás-
ban, Magát foglalta b'entfég dolgaiban.

Deréc vgyeközéssé nêki ez lön, Christus hiti
maradion pogán népen, Ö nemzetiuel eleget re-
gycn,

gyen, Halhatatlan neuet magánac vegyen.

Országiban azért az Indianac, Hirdettettet
igéie à Christuſnac, Általoc ſent Mathénac és
Thamá'nac, Végezetre Birtalan A paſtoſnac.

Miért hogy az, ezec előt régen vólt, Eſmet
poganſágra à nép haylot volt, Christus valláſa
nálloc vtálua vólt, Régi ſokot pogániág ő kőſtec
vólt.

Ianos pap halála vtán Induſoc, Ianos pap ne
uén hittác ő Czafárioc, Moſtis Belwlgian nyelue-
ken Czafároc, Azon neuén hiyác mindé orſágoc.

Nagy moſtis wraſága Belulgiannac, Noha
romláſa régi birodalomnac, Soc nemzetec hitek-
ben váltoſtanac, Kereſtyéni hitet hátra hatta nac

Orſága negyuen moſtis Belulgiannac, Ezec
melet paranczol királyoknac, Kic neki hodlotta-
nac, adót adnac, Mint felléges wroknac vduar-
lanac.

Sceua orſágban ő fő lakohellye, Mert igen
bőwléges ſiros földé, Iól ſolgál az eg mértéklet-
teſége, Abiſſinuſoc kőſt fő nemzet népe.

Temerdec kazdaglággal bőuelkődic, Minden
népe köz neuel igy hiuatic, Magokat Abiſſinuſ-
foknac neuezic, Mind az negyuen orſágban
melly nép lakic.

Ékes lakohellyei neki vadnac, Aranyal dra-
gaſággal azoc vadnac, Indiai módra ſel rackac-
tanac,

41
tánac, Ben házakban drága kövec láttatnac:

Paranczolattyánac nép engedelmes, Wroc ne
ue köbtec nagy beczületes, Iámborságban ő ma-
ga hires neűes, Minden országban ő beretetes.

Hódlot Királyoc neki vduarlanac, Hólnapō
ként vduarlani be iárnac, Négyen egy óra vduar-
hoz iarolnac, Vduarlanac mind fottáig az hónap.

Azoc vtán esmet más négy Királyoc, Előbi,
négy helyére menne azoc, Rend berént így iár-
nac be à Királyoc, Soc fő nép vagon ezekne
vtánnoc.

Nagy aűbonyockal Czaűárné aűbonyhoz, Né-
gy Király feleségi aűbonyokhoz, Sűp ekesűeggel
menne be vduarhoz, Indiai Ianos pap Cza-
űárnéhez.

Olly sűp sűr tartással vagon vduara, Mert
mind fő nép láttatic vduarába, Négy Királyoc-
kal, mert ekes vduara, Mert ő Abissinuloc nagy
Czaűara.

† Deréc birodalom mikor éppen vólt, Het Ki-
rályoc akkor vduarlanac vólt, Tizenket Ersec,
Huű Pűsűpec vduarol vólt, Hetuen ket Hertzeg
vduarhoz be iár vólt.

Ezeckel soc fő népec vduarlottac, Harom sűz
és hatuan záűlós wrűiac, Visűon tac valosűggal be
iártanac, Abissinus Czaűárnac vduarlottac.

Bűueb vólt néppel régi vduara, Harom sűz

ezer bómélly vólt vduarba, S'intelen tartottác e
vduarokba, Abissinus Czaár oc méltóságokba.

A mikor indult ki Czaár hazából, Más vá-
rasba menni egy várasból, A vagy hadba in-
dulni országiból, S'ántalá vólt népe loc országiból.

Tizen három kereset emeltenec, Zásloc hel-
lyén azoc visseltetténc, S'ekerec ékes vólt à keres-
teknc, Külön külön hadoc vólt kereseknc.

Oda fámláltattác illyen seregec, Mindenic ör-
zessere enyi népec, Tudni, S'áz ezer gyalog kez-
vuessc, Es tiz ezer választot louag népec.

Rõid sommáia kereset örzöinec, Tizen háró-
ház ezer gyalog népnc, S'áz harmincz ezer lo-
uag fegyueresnc, S'amát nem tudtác à deréc e-
rönc.

Pogánoktól hogy hada külembezne, Zás-
loc helyén keresetek bõrzette, A tizen ket Apa-
stoloc neuére, E tizenket kereset vólt meg bételuc.

Reménségec nagy vólt az WR Christusban,
Bizodalmoc ártatlan halalában, Tizen harmad
kereset ez vólt hadában, Mert kereset fán vólt Chri-
stus értünc kénban.

Illyen hadoc régi Ianos papoknac, Alattoc
valo Abissinustoknac, Mert magoc köst illy nevel
hiuattatnac, Nagy vólt birodalmoc régen az-
zoknac.

Néha mikor helyét meg változtatta, Es vd-
uara né-

42
nara népét meg indította, Vólt ő ménő vtrában
ilyen módiá, Egy hadat többi előt indította.

Czoda drága dolgot azoc vislétec, Egy nagy
örög tállat, fel emeltötter, Abba soc drágafagoc
helyhebtettec, Arany, ezüst, soc szép és drága köuec.

Imè à Czásárhoz közel más hadban, Pusztá
kerest fa vólt fel állatásban, Ekesítés nem vólt à ke
restában, A mellyet vislétenec másod hadban.

Példaul Czásár előt visléttétéc, Harmad hel
lyre még más dolgot bözzettéc, Egy tizta arany
tállat fen visléttéc, Mellyet fekete földel meg töltetéc.

Illy nagy dragalága az első tálnac, Méltosá
gat jelentötte Czásárnac, A keresztfa, benuedését
Christusnac, Legyen emléközésére Czásárnac.

Röttennyen meg latásán mássic tálnac, Föld
det nézuén, földé létét tagiánac, Köüelysége ne
lehesse Czásárnac, Legyen emléközete dolgainac.

Emléközém régi Ianos papokról, Birodalmok
ról, vduaroc módiáról: Sólloc immár mostani Ia
nos papról, Abissinusloknac nagy királyokrol.

Gyakran vagyon Istennec ilyen dolga, Az
alá valókat fel magasztallya, Fenn valókat mind à
földre le hánya, A Birodalmokat is változtatya.

Nagy birodalmoc kie régen vóltanac, Cza
sárságoc, Királyságoc vóltanac, Más fejedelemség
alá változtat, Neuezetekben is meg változtatnac.

Ianos papoknac is nagy Czásárságoc, Mint

régen nem olly nagy most birodalmoc, Het Király helyén négy most vduarlóioc, Nem olly soc országokon birodalmoc.

Tekéletesség ritka embereknél, Szabadtság kiúanas nagy az népeknél, Noha nem volna iob az egy hiwfégnél, Régi és iò móddal meg szokot rendnél.

✦ Röttenetes dolgoc neha történec, Szabadtság ért à köz népec fel keloc, Oktalannul viadal-lyokban vesnec, Mert Isten vezere Fejedelmeknec.

A Ez Ianos papnac most is ő birodalma, Nagy mert vagyon negyuen egész országa, Ez mellet egy nyihány hódlot országa, Kiknec neki vduarol az Királlya.

Nagy s'ep rend tartássa mostan is vagyon, Négy Király bintelen vduarban vagyon, Feleségec, soc fő nép vellec vagyon, Más helyekbe menuén, tauozás vagyon.

Soc v'deie országot kezdetinac, De magua néssackad az egy nemzetnec, Ayitatos Ianos pap nemzeténec, Változássa sem löt neuezetnec.

Soc dolgokat historiákban irnac, Minden dolgokró. őc irást hadnac, Kaldeai bötücel őc mind irnac, Melly nyeluen betún Romában nyomtatnac.

Igaz egész Biblia nálloc vagyon, Mind ő,wy testamentom nálloc vagyon, v'rcélege mikor Cza-
sárnac

43
Bárnac vágyon, Irás oluafásra ő gondia vágyon.

Az vdeie hogy elő iő ebédnec, Király módra mindent el kékít nec, Mint módia vágyon feiedelmégnec, Az aſtalhoz egyedől vl étkénec.

Vonat ſátort gyakrabban a mezőken, Mert ot ſoha ſemmi hideg nem leſen, Sátor körül iſſiu nép őrzéſt teſé, Mind ebéd vaczora ſátorban leſé.

A ſóc orſágokból válogattanac, Három ſáz iſſiakat iókat álattac, Nagy fűzeréſſec ez iſſiaknac iárnac, Sátor körül mind éyel nappal vadnac.

Nagy négy Királyoc aſtalhoz ſolgálnac, Fő wrſiac a ſátorban forgódnac, Őrző iſſiac mind vad bórben ot vadnac, Fegyueres kézzel ſátor körül vadnac.

7 Iő bort iſſic tiſta arany pohárból, A ſert pediglen iſſa ő kristallyból, Maga bor ſine látzanec kristallyból, Szegény Magyar meg iſſa fa kupából.

Étke madar, hall, és vadakból vágyon, Indiáj módra kazdágon vágyon, Főzetéſſe neki nagy vágyon, Feiedelmi módra mindé meg vagyó.

Vége mikor leſen ő ebédénec, Négy Királyne aſſonyoc be viternec, Kic vduarlani Czafárné hoz iőttec, Czafár előt tanzolnac, éneklenc.

Illy vigafág rételeknec viánna, Ki kékériőtnec aſſony ſatorába, Az heréltec vadnac az hordozásba, Kic be viſic, s ki hozzác ſátorokba.

Tanaczából minden birodalmának, Négy fe-
leféget veszen ő magának, Ezer leanyi négy som-
fed királyoknak, Kics Janos papnak társul be ho-
zatnak.

Azért ezac egyic annak hálo társa, De négy
feleféig vételnec ez oka, Ha az elsőől magzat né
támadna, Azzoc közöttül más Czafárhoz maradna

Esmet ha másik is magtalálönne, Az harma-
dic Czafár ágyasa lönne, Azért a többi is vgyá
ot lönne, Vgyan Czafár neue alatt ben lönne.

Temerdeki kazdagága Czafárnak, Mert föl-
de icles iò az Indianak, Minden estendőben har-
bor sántnak, Minden estendőn hárőbor aratnak.

Vagyon olly terméssé gabonaioknak, A loua-
goc abból ki nem látzanak, Bora bőwséggel te-
rem Indianak, Minden fele gyümölcszec bőuen
vadnak.

Iò izú dinnyec és fűgéc teremnec, Estendőbé
mind egy máfra le érnek, Egyeb fele gyümölcszec
mind vgy érnek, Mind folytatkozás nélkül bő-
uelkődnek.

Czoda bőwség è Sceua országában, Terem-
borso és bab minden holnapban, Estendeig min-
den lakodaimokban, Fűgéc, dinnye, borso, va-
gyon azokban.

Terméssé icles minden veteménec, Czoda
bőwsége samárnak, Teueknec, Iò louaknak, lu-
hoknak

44
hoknac és ökrök nec, Tehenek nec, Soc czorda öb-
uerek nec.

Ott nagy böczületlen vadnac öbűerec, Fő né-
pektől iò árron meg vétet nec, Abissenus nép köb-
azoc kedues bec, Alà valóc semmire böczültöt nec.

Olly bépen öbűereket ékefit nec, Abissenus soc
kik nec kell keduek nec, Ianos pap országí è neuel
é nec, Mind Abissenus löknac neueftet nec.

Rég óltá ól foguá ez neuel é nec, Noha or-
szágoc neue kulembez nec, Sceua országtól többi
meg gyözet nec, Mert böwféggel, iò népéuel nem
ér nec.

Ianos pap is főképpen Sceuát lakia, Mint fű-
letter földét ást vgyan tarttya, Sceua eget egéfé-
gesb nec tarttya, Noha töb országit is látogattya.

A Sceua is papoc Romai módra, Missét bol-
gálatnac organa főkba, Azon egyházi öltezet
módiába, Inkáb minden dolgoc az állapotba.

✧ A keresetség is lefen azon neuébe, Attya, Fiu
és bent Lélec neuébe, Noha fido törvény nincz
feledet be, Mert vadnac à környűlmetelkedés be.

Czoda dolga Abissenus nemzet nec, Környűl
metellessé ásson népek nec, Nem adhatunc neue-
zettet most en nec, Hölökokra öc beleget is fűt nec.

Romai mód berént birodalomban, Egy pa-
triarcha vgyon országitban, Patriarcha fűz ö ál-
lapattyábá, Soc papoc vadnac hozzá halgatásbá.

Ezek nec

Ezeknek szabad meg házasulnioc, De hogy
ha meg hal az ő házasfáríoc, Nem szabad másod-
szor hazásulnioc, A mint à Görög papoknac ő
módíoc.

Romai vallásbol mellyic ki lépíe, Az à pape-
rössen meg büntöttetic, Nemellic patriarchától
átkoštatic, Végezetre ehféggel meg öletic.

Vagyon Barrara városban lakása, Egy ma-
gas berkes hegyben neki háza, Arnyékos hely
patriarcha lakása, Gyönyörűséges helyen vagyon
háza.

Meg intézuén ő iöuedelme vagyon, A déz-
mákbol nagy kazdaglága vagyon, Czáfár ada-
iában nagy része vagyon, Nagy kazdaglággal
patriarcha vagyon.

Felette soc Kalastromoc ot is vadnac, Kikbe
soc szörzetes barátoc laknac, Patriarchától azoc
tápláltatnac, Kazdaglágból soc begényt látogatnac

Es potalbeli nagy soc begényeket, Mind az pa-
triarcha élteti őket, Ierusalembe soc szörzetéseket,
Christus koporsóiat látnia bent földet.

Látni mint vadnac à hitnec dolgában, Chri-
stus felöl valo igaz vallásban, Estendönként kö-
vetet küld Romában, Minden felöl hírt visnec è
dolgokban.

Életénec ha mikor vége leszen, Kéncze, à mellv
töle maradúan leszen, Czáfár hazában be szolgál-
uán leszen,

45
un leben, Válastásról hamar nagy gyűlés leben.
Czac hamar mást ő helyébe választnac, Kit a
tisztre alkolmasbnac találnac, A ki esmertetic arra
méltóbnac, Nagy wraślág hamar adatic annac.

Ieles törvényec Abissinussoknac, Kic az Isten
felől hamissat szólnac, Tűzzel meg égettetnec, ké-
nyosztatnac, Az ő poroc szelektől fuattatnac.

Valami gyolkoslág ha köbtecc essic, A gyil-
kos ember hamar meg fogatic, Hólt ember at-
tyafiánac adatic, Élete, halála kezében essic.

Meg őli nemellyic nagy loc kénzással, Attya-
fiáért nagy bőrnnyű halállal, Nemelly pedig bőrzé-
dic Kalmárokkal, Aranyat adnac érte nagy ma-
rockal.

Pogán módra néma bűnben élöket, Röttene-
tes kényockal őlic őket, Nem válogatnac semmi
bőmellyeket, Isten szerént tesnec őc törvényeket.

Régi bőckássokat nem változtatnyác, Senten-
ciát törvény könywből mondiác, Az oruoknac
ő bőmeket ki tolyác, Egy közenséges rab kezé-
be adiac.

Olly törvényel adiac kezébe rabnac, Hogy
ennec bőual kuldullyon azoknac, Hegedüluc ké-
regessen azoknac, Egy nap nyugolmat ne adió
oruoknac.

Soc tartományokat vellec el iáron, Egy nap
nál többet együt ne maradion, Halálos senten-
tia raytóc

tia raytoc vagyon, Mulatásoc hogy ha tudásra
vagyon.

Pörbeli dolgoc egyebet kic esnec, Mint irása
meg vagyon à törüennec, Mindeneket érdeme fe
rént büntöt nec, A mi igaz folyása à törüennec.

Egyic vétéc másiknál à mint nagyob, Azzó
képpen à büntötésse sullyosb, Nemellyec dolga
lesé szám ki uetés, Ostorozás, veszőzés, tömlerzezés

Rút allà s fell hordozzássa nemellyenec, Nagy
szidalomra lesen ez véték nec, A mint hobba sul
lyos volta törüennec, Keduezésse semmi nincz ott
senkinec.

Olly szép móddal menyegzőket sörzenec, Há
zas népnec erőssen meg eskőb nec, Nagy lakodal
mokat ackoron tes nec, Soc jámbort lakodalom
ra be gyűt nec.

✚ Söt paráznaság házasoc köb st léuén, Egymá
stól el válnac, à mint ott törüeny, Egyic fél is má
fikat meg né öluén, Czac ömagát köteléből meg
mentuén.

Eretnekség támadás hogy ha lesen, Leg ot
tan à nép nagy támadást tesen, Minden ember
kezébe köuet véssen, Köuezésse annac halála lesé.

Vegyuc elő lanos pap hada módiát, Haddal
ellenfég ellen indulásat, Az ő hadánac iò móddal
iarásat, Kösség nec tölle épen maradásat.

Elephantot hadához sockat tartnac, Kinec az
hátokra

46
hátra tornyokat raknae, Vitézi módra ékeft-
törüén vadnac, Kic győzedelemre fokat használac.

Nagy paranczolat megyen Királyokra, Kic
engedelemmel késülnee hadra, Elő mennee paran-
czolt helyre napra, Késcec Czásároc mellet viadalra.

Temerdeki loc louagoc, gyalogoc, Vgyá meg
hiyhetlen az ősbámoc, Gyalogoc mind kez iyec,
parittyásloc, Az louagoc sílakos, pantzéllosoc.

Vigan vagyon a kösség had vdeién, Mert
nekic iól solgál hadi törüeny, Ackor lesen pén-
ze bőuebben gyüluén, Sánto ember örül had-
nac vdeién.

Soha sánto embert senki nem bánntya, Sza-
badon sánt, marhaiát is iól adia, Solgálo nép köf-
séget nem predállya, Mert a Czásár böw füzetés
sel tarttya.

Péncz verés noha ninczen országiban, Noha
arany, ezüst nagy sokasságban, Hogy ne legyen
péncz meg hamisításban, Arany, ezüst drabla-
tic apróban.

Régi mód szerént oc illy pénczel élneec, Arabi-
ai aranyal is élneec, Mellyet Arabiabol oda visneec,
Semmi fele pénczt egyebet nem verneec.

Ekessege, payf, kopia, louagnac, Mint itt
nállunc is vagyon rendi annac, Doboc, trombi-
tác hadában hasfognac, Mellyel hadat viadalra
inditnac.

Czafár kezében ezüst kereszt vagyon, Hadtá-
loua hátán mikoron vagyon, Bizodalma mert à
Christusban vagyon, Ő tölle segítség várásfa va-
gyon.

Az el hodlot Királyokban sokakat, Ir dituán
azoc ellen ő hadakat, Az hewfégre meg haytot-
ta azokat, Nemellyeknek rötatta el nyakokat.

Többi közet lam à Kassan Királynac, Hitet-
lenfége ért mint arulónac, Fejét vétete Czafár à
Királynac, Röttenéssere à töb Királyoknac.

Trogloditac, kic mérges nyillal élnecc, Nem ré-
gen vólt engedetlen né löttec, Ianos pap, David
Atanadidingelnecc, Viadalban tölle meg győzet-
tenec.

Vgyan azzon nagy Atanadidingell, Beifage
Királyné abbony népéuel, Meg viua, meg veré, na-
gy crós vgyel, Hadnagyát meg ölete fő népeckel.

Rea menuén Manikongrus királyra, Ki hay-
lot vólt régen à poganságra, Meg győze s hoza
az igaz vallásra, Országáual ősbuc illy bedogságra.

Víg lóuén è dolgon előb indulla, Tormedá-
ra, Nigritác Királyára, Meg győzuén hoza na-
gy adó adásra, Országáual esec abból romlásra.

Az vián indula à Selamsra, Mahomet hitin
valo Maurus királyra, Kiuel két vttal erőssen
meg viua, Ott el vesse à Czafár nagyobb fia.

Lón crós viadal à két fél közet, Rötteneres vér
ontás

64
ontás két had közet. Vón Iános pap azon is
győzedelmet, Vgy indita vissza onnat à népet.

Köny hullása nagy lón fia halálán, Fő népek-
nec viadalban hullásán, Vgveközic ezek nec meg-
torlásán, Az viadalhoz iob móddal induluán.

Adaja sokfelé az Iános papnac, Mint hogy pa-
ranczol ő soc országoknac, Kúlemb fele adókat a-
zoc adnac, Iános pap Czafárnac be foglaltatnac.

Iő aranyat, nemellyec darabokban, Nemel-
lyec ezüstket pogaczokban, Nékic soc fele bar-
mokat czordákban, Iános papnac foglaltatnac
adóban.

A melly ország à műud bővelkődic, Czafár-
nac olyan adó foglaltatic, Sellyem és Bársony soc
felől vitelic, Nemelly országból czac sò foglaltatic.

Nemelly borsat és rabokat be visen, Soc Ti-
gris vadakat és Oroslánt visen, Saruassiokat, soc
Pardotzokat visen, Vad bőreket nemelly adóba
visen.

De vadokban nagy ő gyönyörűsége, Mindé
fele vadat tartat kertekbe, Gyönyörkedic azoknac
nézésebe, Népe köst vagyon vadbőr bőczületbe.

Rövid főual irtam az Indiarol, Kibőuebben
akar érteni abbol, Forgasson historiákat meg ar-
ról, Elég írást találhat Indiarol.

A mint Mande Villai Iános irta, Iouius Pál
Púspec mint magyarásita, Azzokat oluastam cz

vers folyásra, India állapattya irassára.

Segítéget vároc à nagy Istentől, Hogy ha az
én életem nem rövidül, Több historiákat adoc ki
versül, Czac legyen bent felsége segítségül.

Ezer, ötfázban, és heruen háromban, Nemes
Kalotászeg tartományban, A ki ira versül Istoria-
ban, Nem vala búue akkoron bánatban,

Laus Deo : Finis.

